

תכנון בדיאלוג עם הקהילה

אביב 2017 | מערב חיפה | אוגדן עבודות

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון, חיפה | סמסטר אביב תשע"ז שנה ב | תכנון בדיאלוג עם הקהילה

תודות.

אנו מבקשים להודות לפרופ' רחל קלוש ולרותי דונג מהחממה החברתית לדיוור וקהילה בטכניון על הסיוע בארגון, לאדריכל צביקה קורן מרכז הסטודיו בעיצוב עירוני שנה ב', לחיריה עלו חמרה, מנהלת המחלקה לעבודה קהילתית בעיריית חיפה ולאמיר מיכאלי העובד הקהילתי בשכונת נווה דוד על שיתוף הפעולה במפגשי התושבים, לטליה עובדת שכונתית בנוה ים, לאדריכלית מהא בלאן תושבת שכונת עין הים על הסיוע בשכונה, לקבוצת התושבים הפעילים בנושא התחדשות עירונית בשכונת נווה דוד על הדיון והתגובות, ליוסף תושב שכונת נווה דוד על הסיוע בשכונה, לקבוצת התושבים הוותיקים בשכונת עין הים על המפגשים, לחלי הירש על הצגת עבודת התזה על נווה דוד, ולמאיה ורדי על הצגת פרויקט תכנון עם קהילה בנווה פז, חיפה.

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון, חיפה | סמסטר אביב תשע"ז שנה ב | תכנון בדיאלוג עם הקהילה

אודות.

הקורס הינו הרחבה של סטודיו עיצוב עירוני, שנה ב', אשר כוון לגישת תכנון של Bottom-up והתבסס על מפגשים דיאלוגיים עם התושבים, פעילים ועובדים קהילתיים. דרך היכרות עם נקודת המבט של התושבים, הסטודנטיות/ים בקשו להבין את משמעות המקום והסיבות לפיהן התושבים מעוניינים או לא, בהתערבות ובשינוי מקום מגוריהם. ההיכרות עם ידע מקומי של התושבים, תפיסות המקום והדפוסים התרבותיים והחברתיים של הקהילות השפיעו על הפרוגרמה, איכויות ועקרונות התכנון.

אמיר מיכאלי, עובד סוציאלי קהילתי בשכונת נווה דוד, חיפה אשר הנחה את המפגשים בין הסטודנטים לקבוצת הפעילים מתאר את ההקשר לשיתוף הפעולה: לעירייה הגיעו פניות תושבים על כך שבשכונה מסתובבים מעכרים וקבלני חתימות אשר ניצלו את תמימותם של התושבים, חוסר הידע ואת המחסום השפתי. מאז המחלקה לעבודה קהילתית בעירייה מובילה את תהליך הליווי של התושבים לקראת ההתחדשות העירונית שתעבור שכונתם. בשכונה הוקמו נציגויות של תושבי השיכונים, ואף התגבשה קבוצת פעילים שכונתית בנושא התחדשות עירונית, בה הפעילים מקבלים כלים בנושא, לומדים את התהליך ומועצמים באופן אישי על מנת שיוכלו לקחת אחריות על התהליך הארוך והמסובך. במסגרת זאת הפעילים בשכונה ובשכונות נוספות בעיר הובילו, על ידי שינוי חברתי, לשינויים מהותיים בחוקים הרלוונטיים בכנסת לנושא ההתחדשות העירונית. הסטודנטים נפגשו עם פעילי קבוצת התושבים להתחדשות עירונית של נוה דוד.

בעקבות מפגשים אלה ומפגשים אישיים נוספים עם תושבים, הסטודנטים פיתחו ארבעה פרויקטים במערב חיפה:

- מת"מ** - ממתחם סגור למרחב ציבורי פתוח: מתוך הדברות (ע"י שאלונים, ראיונות וקבוצות מיקוד) עם עובדים ומעסיקים במתחם ועם התושבים הסובבים את המתחם מת"מ הסגור. פותח פרויקט ההופך את אזור התעסוקה הסגור למרחב פתוח לכלל הציבור. צוות: התכנון: נעה חגי, שיר כהן, רונה שקד
- מרחב ציבורי בנווה דוד** - מתוך מיפוי, תצפיות ושיחות עם תושבי המקום באזור המרכז המסחרי של נווה דוד, זוהו מוקדים ציבוריים המשמעותיים לקשר של התושבים למקום. מוקדים אלו מהווים את הבסיס לתכנית חידוש עירוני בשכונה. צוות התכנון: עדי גינסברג, טל בן שמחון , ליבנה פורמנסקי.
- נגישות בעין הים** - מתוך דיאלוג עם קבוצת תושבים בגיל השלישי המתגוררת בעין הים, המהווה מעין מיקרוקוסמוס של ישראל, נלמד כי המכשול העיקרי עבורם בשכונה הינו חוסר הנגישות, אשר משפיע על חיי היום יום. צוות התכנון: אור אריאב, רועי צברי, עפרה ברוך, אלה חסין.
- ממבנה נטוש למרכז חברתי בנווה דוד** - בחזית הימית והציבורית של נווה דוד ובדיאלוג עם פעילת הגינה הקהילתית ופעילה חברתית, זיהה צוות התכנון את החוזקות של תושבי נווה דוד ויצר מקום אשר יאפשר מפגש חברתי רב תרבותי, תעסוקה ושינוי בדימוי המקום. צוות התכנון: חן למברט ושרה מורגיא.

במסגרת הקורס הסטודנטים התמודדו עם הפערים בין הגישות התכנוניות המערכתיות, והתפיסות והצרכים של המשתמשים במרחב היומיומי, עם קונפליקטים בין קבוצות אינטרס שונות, והכירו התארגנות תושבים ופעילים מקומיים מול תהליכי "התחדשות עירונית" בשכונתם.

אדרי' נאוה קיינר פרסוב, מנחת הסטודיו

אדרי' אורית שמואלי, מנחת הסטודיו

צילום: חורית שמוחלי

צילום: חורית שמוחלי

מת"מ | ממתחם סגור למרחב ציבורי פתוח

צוות: התכנון: נעה חגי, שיר כהן, רונה שקד

קומפילציה

שיר כהן
נעה חגי
רונה שקד

מת"מ.

במסגרת קורס תכנון עם קהילה, עסקנו בקשר שבין המרחב הציבורי במת"ם אל

המשתמשים במתם כרגע והמשתמשים הפוטנציאליים לשימוש בו. עסקנו בכמה שאלות מחקר כמו האם עובדי מת"מ מחשיבים עצמם כקהילה? מה הקשר שלהם כיום לסביבה במתחם מת"ם ומחוצה לו? מהי תפיסת המרחב של עובדי מת"מ ומהי דעתם על המרחב הציבורי במתחם? כמו כן בחנו מה היא תפיסת המרחב הציבורי של מת"ם עבור אוכלוסייה המתקיימת בסמוך למתחם או בעלת פוטנציאל לשימוש בו על פי הפרוגרמה התכנונית שנעשתה במקביל בסטודיו. עקבנו אחר דפוסי החיים הרווחים במתחם ועמדנו על העקרונות המרכזיים המרכיבים אותו. לבסוף, בחרנו את אפשרויות התכנון תוך שמירה על היתרונות הקיימים.

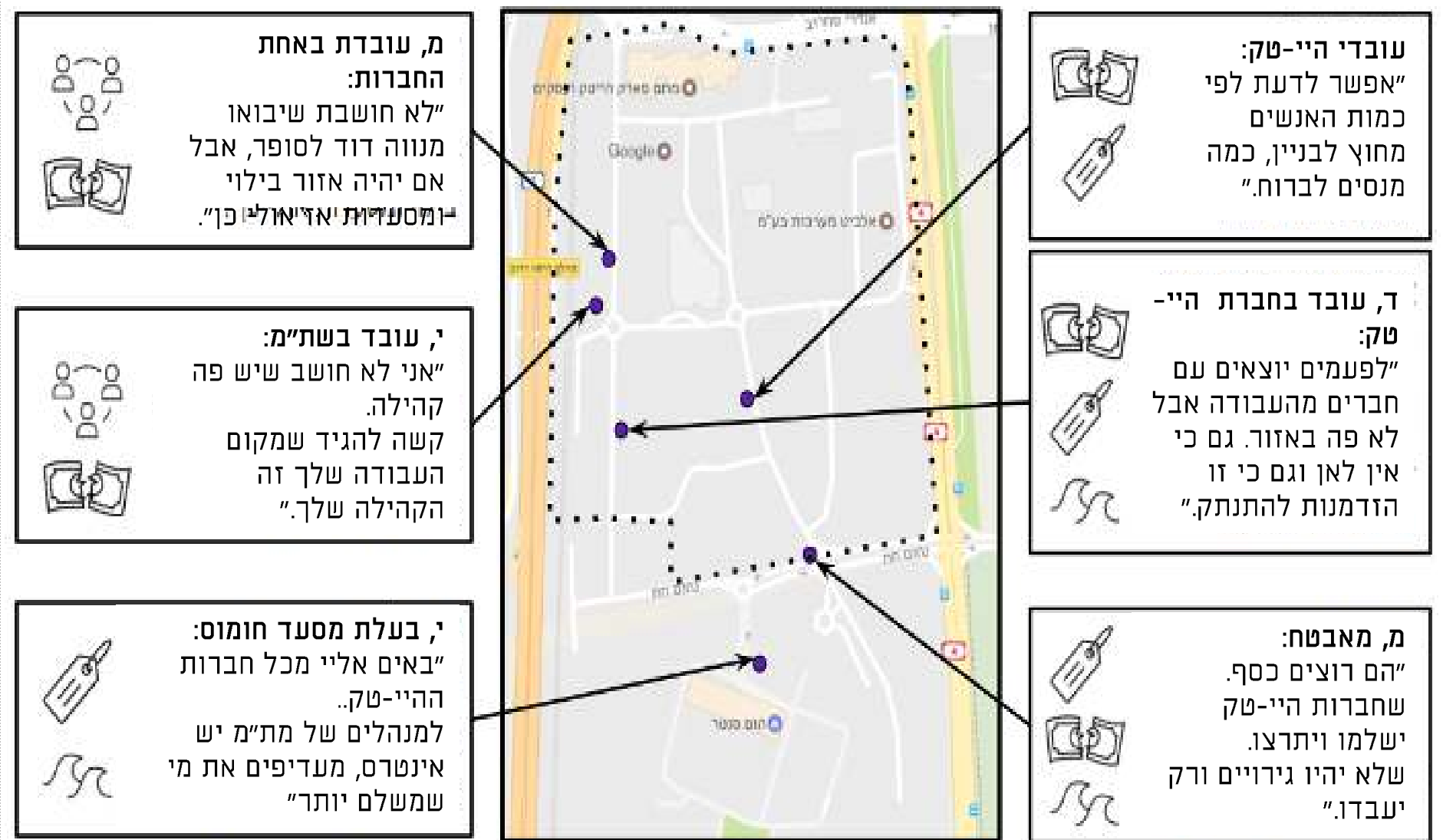
תודות.

ברצוננו להודות לאנשים שפגשנו ושוחחנו עמם והקדישו לנו מהזמן והידע

שלהם, ואשר תרמו רבות לפיתוח התכנון. עובדי מתם ככל, משתתפי השאלונים כולם ועובדי חברת פלוריסטם ועובדי החברות הנוספות בפרט.

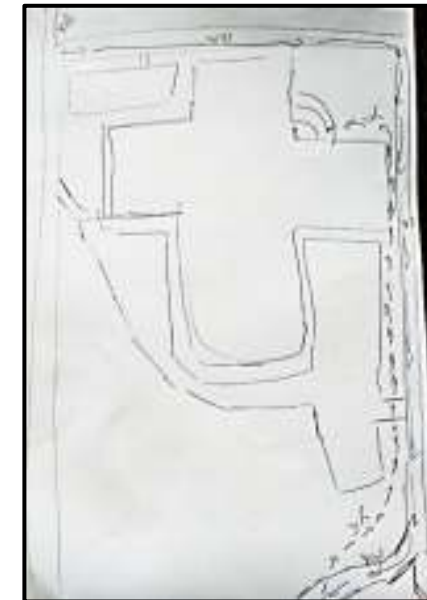
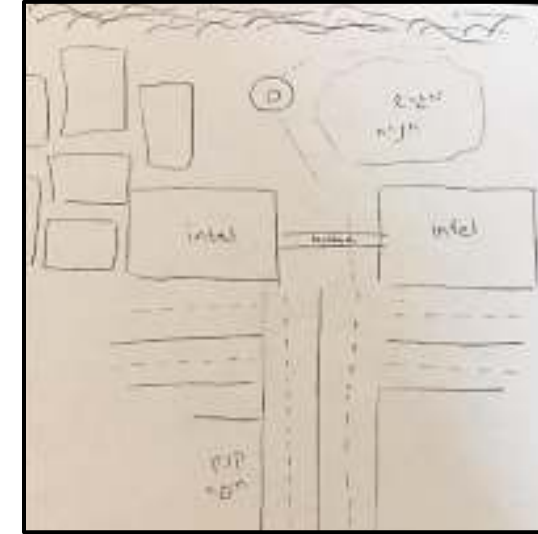
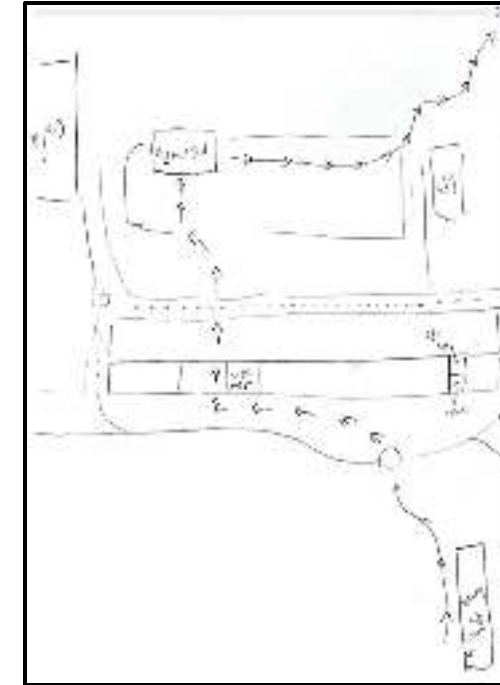
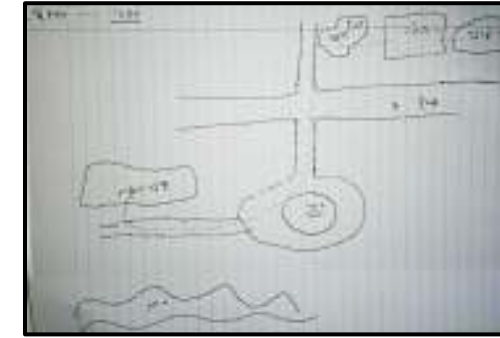
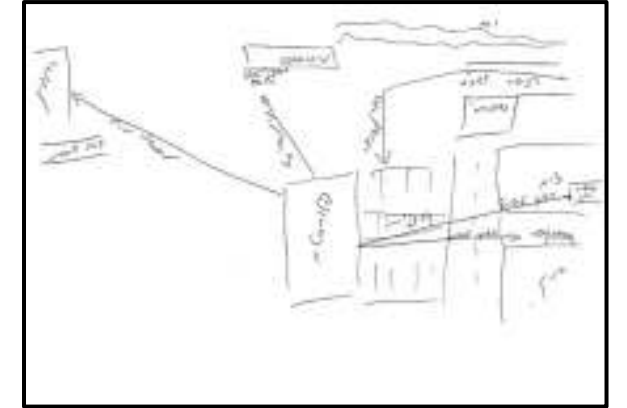
הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון, חיפה | סמסטר אביב תשע"ז שנה ב | תכנון בדיאלוג עם הקהילה | מנחות: אדרי' אורית שמואל ואדרי' נאוה קיינר - פרסוב

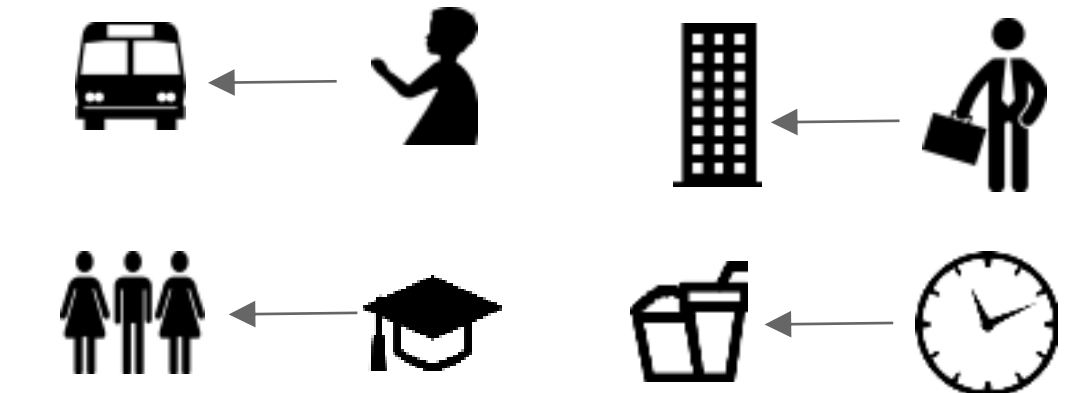
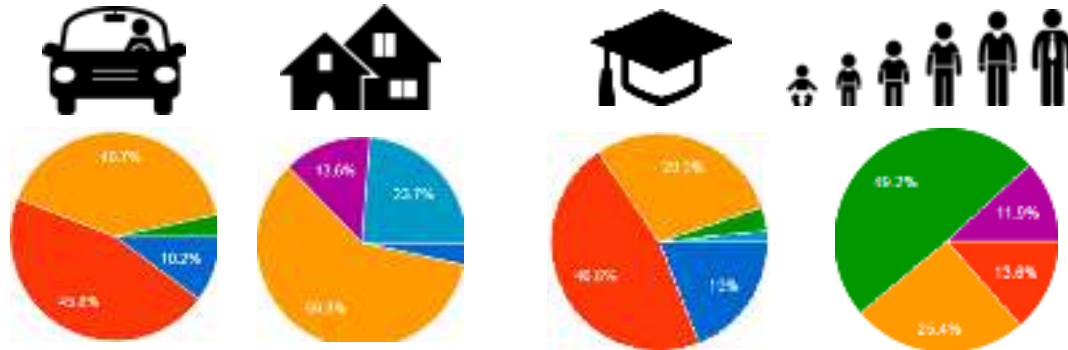

**פירוט שלב הדיאלוג הראשוני נמצא בהרחבה במצגת הגשת הביניים.

- שטחים פתוחים, גינון מותאם לשימוש.
- להפוך את מת"מ למרחב הליך יותר. מדרכות רציפות ורחבות צל בנתיבי הליכה.
- מתקני ספורט ופנאי.
- קהילה תיוצר סביב הכנסת מגורים למתחם.
- לחזק את החיבור היומיומי לים.
- לחזק קשרי קהילה בתוך החברות.
- לחזק קשרים עם הקהילה הסובבת את מת"ם.
- לחזק קשרים בין החברות.

- רואים במת"מ חלק מרכזי מחיפה.
- מגיעים ברכב פרטי.
- הין הגילאים 35-50.
- בעלי תואר ראשון.
- מתגוררים ב"חיפה עילית".
- נוסעים בין 10 דקות לשעה נסיעה.
- צעירים משתמשים יותר בתחב"צ.
- סטודנטים היו רוצים יותר להמשיך לעבוד במתחם.
- מנהל חושבים שיש פחות דיור.
- מי שנוסע מעל שעה לעבודה רוצה יותר מקומות לאכול.

הנחיית סטודיו: אדר' צביקה קורן ואדריכל נוף אסיף ברמן

הפרויקט מציע תפיסה מחודשת, שעיקרה הכנסת מוטיבים עירוניים-מודרניים אל המרחב הציבורי

במת"מ, הממוקם בדרום-מערב חיפה. מיקומו האסטרטגי, כמו גם הפוטנציאל הגלום במרחב

הציבורי, הובילו אותנו לבחון מה יכול היה לקרות.

התכנון מייצר מרחב, שלא מתבייש לחיות את הקצב האורבני, בעיר הטרוגנית ומורכבת אשר לא זוכה

כיום להזדמנות לחוות את מת"מ. במקביל, מתוך הבנה של המציאות הקיימת, נעשה מאמץ לשמר את

הייחוד והיוקרה של המתחם.

עקרונות התכנון כוללים עירוב שימושים, קשר לים ולמוקדי עניין, וזאת, בהתבסס על המרחב הבנוי

כיום. התכנון מתבצע ברזולוציות בינעירוניות, עירוניות ושכונתיות במקביל (גודל וכניסה לדירות, לצד

מעברים, חדרים עירוניים וניתוב צירי התנועה).

הפרויקט, שצמח מתוך שיחות עם משתמשי המרחב הנוכחיים והפוטנציאליים, מבוסס מציאות ומציע

פרשנות חדשה לתפיסה של פארק טכנולוגי בעת המודרנית.

מת"מ-קהילה-תכנון. הרחבת הצגת התכנון והקשר לשיתוף הפעולה מול הקהילה.

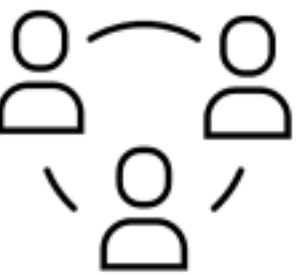
סמל סטטוס מול הדרה
מה משמעות הגידור במרחב מבחינה פיזית ותפיסתית, וכיצד ההדרה משפיעה על השימוש במרחב.

זיקה לים
הקרבה אל הים כמצב נתון המשרת את המתחם בהיבט היוקרה, אך האם קיים קשר של ממש בין משתמשי המרחב והים?

העוני של המרחב הציבורי
חוסר תשומת הלב בתכנון ותחזוקת המרחב הציבורי, בהיבט צרכי המשתמשים.

הקשר עם הקהילה
האם יש קשר בין עובדי מת"מ לתושבי השכונות סביב? כיצד הוא מתקיים? מה טיבו של הקשר לצדדים במשוואה.

****לאורך פירוט התכנון מופיעים האייקונים המייצגים את העקרון אליו האובייקט מתקשר.**

עקרונות התכנון והרציונאל

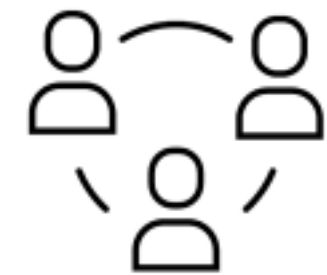
חיבור פיזי לים וכן יצירת מסדרונות רוח

הגדרת המתחם ללא גידור פיזי

רצף שצ"פים ומגוון שירותים למשתמשים השונים

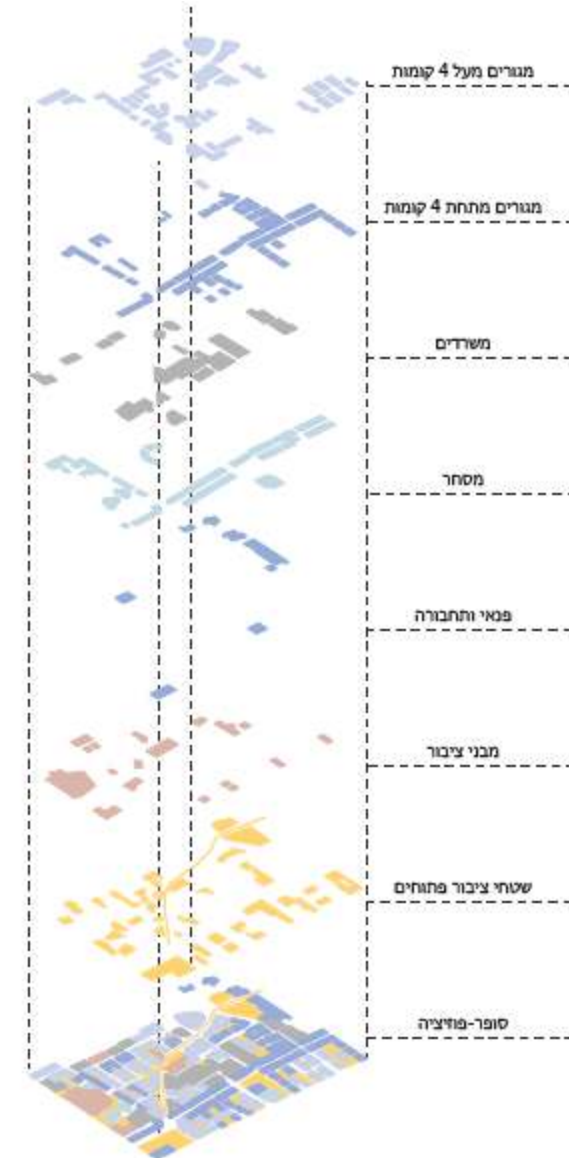
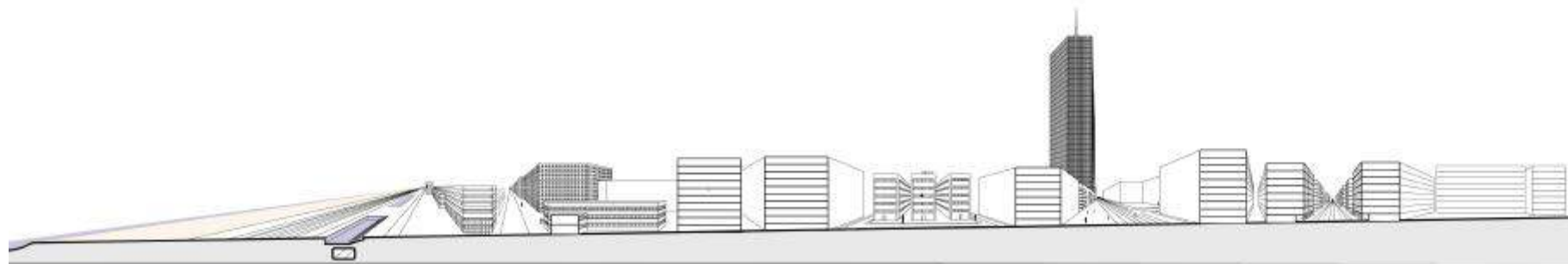
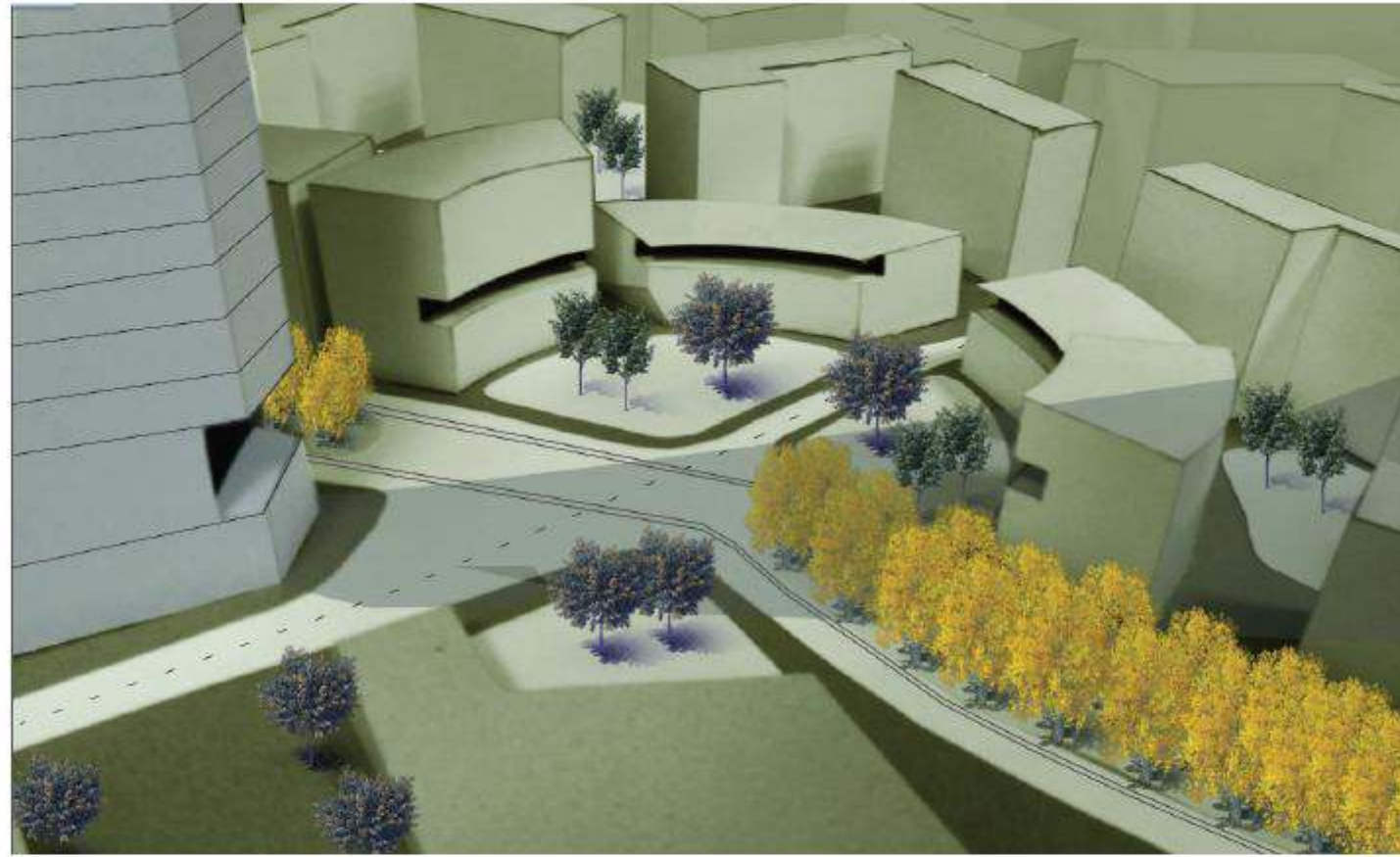

היררכיה של מוקדי עניין בקני - מידה שונים

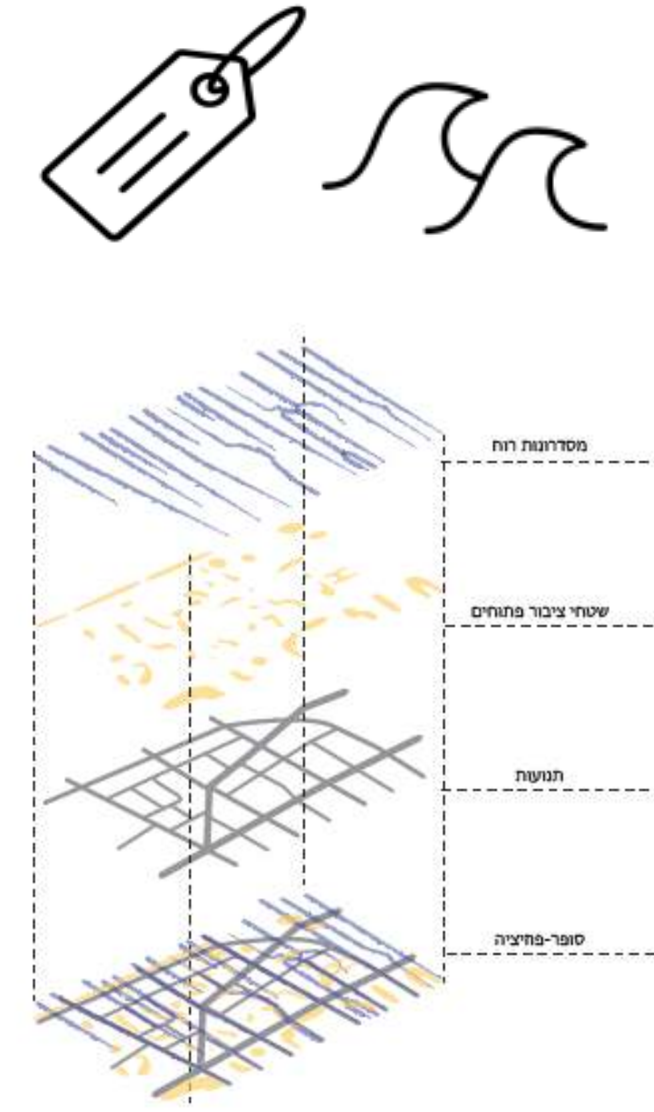
הצגת הפרויקט - תכנית

מת"מ-קהילה-תכנון. הצגת התכנון

סכימת עירוב שימושים

סכימת עקרונות תכנון

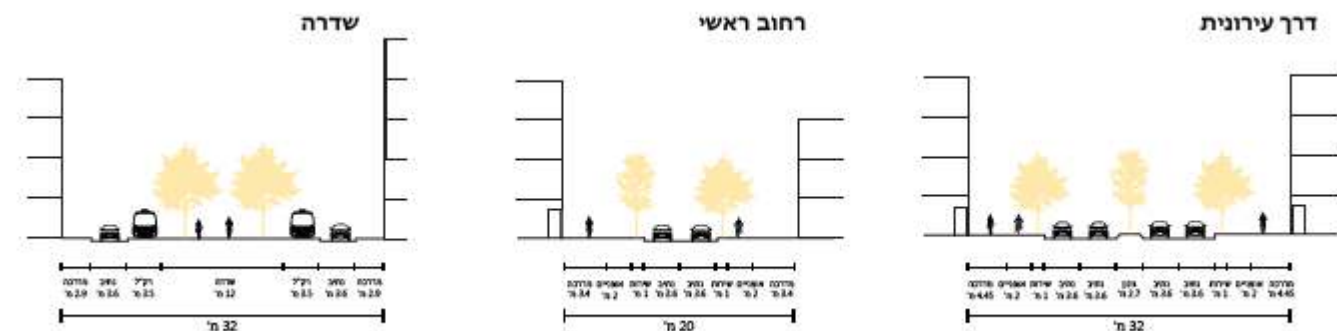

פרוגרמה לתכנון

מת"מ-קהילה-תכנון.

טיפולוגיות של רחובות

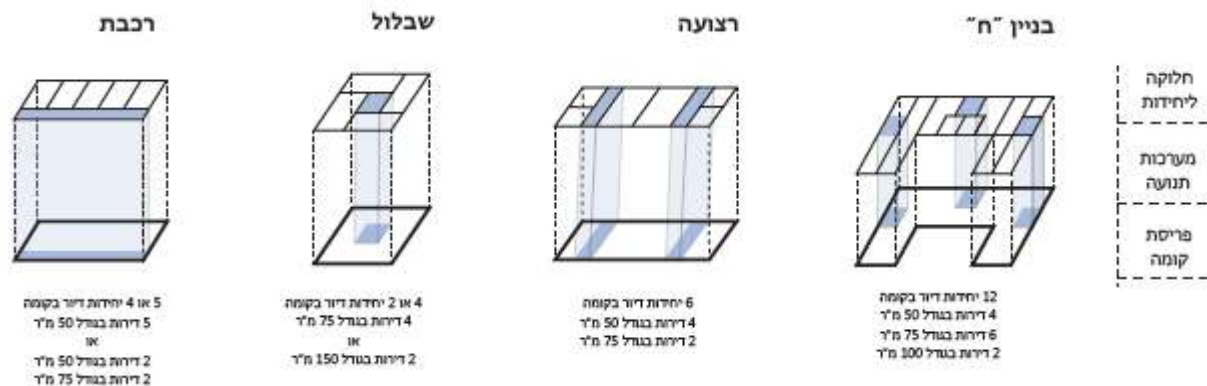

טיפולוגיות

סיפ"א צא לא טויזונג פון

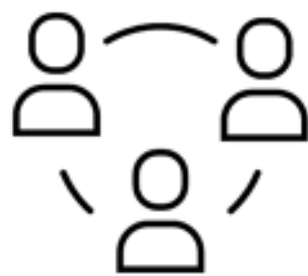
טיפול גיות של בנינים

טיפולוגיות

מת"מ-קהילה-תכנון - הצגת התכנון

אלטרנטיבה	מטרה מרכזית	מיקום (מת"מ, שכונות)	גורם אקטיבי (עובדי מת"מ, תושבי השכונות)	קהל יעד
שילוב מוסדות חינוך במתחם	חשיפת תושבי השכונות למתרחש במת"מ	מת"מ	תושבי השכונות	ילדים ובני נוער, תושבי השכונות הקרובות
הקמת שלוחות של החברות בשכונות	העלאת המודעות של תושבי השכונות לתחומים טכנולוגיים	שכונות	עובדי מת"מ	עובדי היי-טק ועובדים נלווים (אחזקה, אבטחה וכדומה)
יצירת מסלול מדעי העובר דרך המתחם והשכונות	חשיפת תושבי השכונות והסביבה לתחומי המדע	שכונות, מת"מ	תושבי השכונות	הציבור הרחב, תושבי השכונות, חיפה, האזור בכלל
הקמת מרכז פתוח לפנאי/מסחר במתחם	מזעור הניתוק של המתחם מסביבתו	מת"מ	תושבי השכונות, עובדי מת"מ	הציבור הרחב, תושבי השכונות, עובדי המתחם
הקמת מתנ"ס המופעל על ידי עובדי המתחם	יצירת קשר בין עובדי המתחם ותושבי השכונות	מת"מ / שכונות	עובדי מת"מ	הציבור הרחב, תושבי השכונות

הצגת הפרויקט - אלטרנטיבה ליצירת קשר עם הקהילה

תכנון-קהילה-מת"מ. דיאלוג שני

בסיום תהליך התכנון נפגשנו עם מספר עובדים מחברות שונות במתחם ובצמוד אליו, הצגנו את התכנון והסקנו תובנות מהמשוב:

המרוויחים – עובדי המתחם כיום נהנים מהמצב והשירותים המוצעים להם (באופן כללי), ולא ניכר כי פרויקט כזה ישפיע על הרצון שלהם להמשיך ולעבוד במתחם (או להיפך). עם זאת, היתה תמימות דעים לגבי הרווח שלהם מהפרויקט, הן ברמה החברתית והן ברמה הכלכלית. מכיוון שהמתחם בנוי כ"פארק תעשייה" שינוי שכזה יוביל למבנים מותאמים (מבחינת תשתיות שלא יהיו חשופות לדוגמה), דבר שהעובדים מייחלים לו כבר כיום.

הסביבה – העובדים הסכימו כי חשיפת המתחם לתושבים המתגוררים בסביבה הקרובה והרחוקה תביא תועלת לשני הצדדים, וזהו מהלך שהם היו רוצים לקדם גם ברמת החברות עצמן. בנוסף, פרויקט מסוג זה יוביל להעלאת האטרקטיביות של המתחם, לטוב ולרע.

תחבורה – רעיון השדרה התקבל באהדה גדולה, וכן רצף השצ"פים וריבוי מוקדי העניין. במקביל הועלתה סוגיית החניה (המהווה בעיה כבר כיום) וכן צירי התנועה. הרכבת הקלה נתפסת כרעיון מוצלח, כמו גם החיבור לרכבת אשר מהווה מטרד יום-יומי בעבור עובדים רבים.

עירוב שימושים – ניכר כי חלק מהעובדים מברכים שינוי שכזה, ומייחלים לו כבר כיום. עם זאת, ברור כי זהו פתרון אשר מתאים לאוכלוסיות מסוימות. כלל העובדים הסכימו שכיום אין מענה של מגורים לעובדי המתחם, אשר נאלצים להתגורר רחוק יחסית. הועלתה סוגיית המצב הסוציו-אקונומי של האוכלוסייה אשר תתגורר במרחב, וניתן לצפות שעל אף מגוון הדירות הרחב, המיקום והשירותים המוצעים יובילו למחירים גבוהים יחסית.

חיבורים – העובדים רואים בהפרדת המתחם על ידי מרקם בנוי ולא גדר צעד מבורך וחשוב. גם החיבור לים התקבל באהדה גדולה, אך הועלתה סוגיית נחל גלים אשר עובר דרומית למתחם ואין לו התייחסות. שינוי התחבורה הוא מבורך, וניתן לצפות שהמחלף ישרת לא רק את המתחם. אפשר לשקול שילוב של שדה תעופה (רעיון המלון הוא מבורך, והקשר של החברות במתחם לחו"ל הוא על בסיס יום-יומי).

העתיד - עולם ההיי-טק היום הופך להיות כזה של מתחמים סגורים בתוך עצמם, עם כל הצרכים של העובדים בפנים. אנשים נכנסים בבוקר ויוצאים בערב. אין להם צורך בשום דבר נוסף, ולכן המגמה של לגרום לאנשים להסתובב שם היא בעייתית, ונשאלת השאלה למי האינטרס הכלכלי בעשיית צעד שכזה. בנוסף, חברות רבות שפועלות קיימות במתחם דורשות מבנה שלם, לעיתים אפילו מספר מבנים. עירוב שימושים הוא בניגוד לאינטרסים שלהם.

משוב מהקהילה

סיכום

פערים -

הועלו מספר פערים כמו נגישות גדולה מדי, העלאת האטרקטיביות וריבוי המבקרים. המתחם יהיה פחות "מנוכר" ויותר "עממי". יש לזכור כי העובדים המשתמשים כיום במרחב מייצגים פלח שוק חלקי מהאוכלוסייה העתידית.

פער נוסף שעלה הוא הפער התחבורתי והצורך במקומות חניה בפרט. התכנון המוצע הוא תכנון שאפנתי ש"לא מתנצל" על היותו מרובה בתחבורה ציבורית. אך זוהי אינה התרבות הנהוגה כיום בארץ, ובפרט באוכלוסייה המשתמשת במת"ם ועל כן יש להבין שזהו שינוי תפיסתי בסיסי של אורחות חיים.

מה היינו משנות בעקבות הדיאלוג השני –

בעקבות הדיאלוג אנחנו מבינות שהתכנון הוא עוד יותר מהפכני מבחינה תפיסתית ממה שחשבנו. ועל כן ניתן להקל על השינוי הדרסטי או לחלק או למספר שלבים כרונולוגיים. כך לדוגמא שבילי האופניים יוכלו בשלב ראשון להישאר נתיבי חניה אנכיים.

במישור אחר, היה ניתן לבחון הכוונה בצורת הבנייה לאוכלוסיות יותר מסוימות על מנת להשאיר את המתחם אקסקלוסיבי עבור אוכלוסיות מסוימות.

האם התגלו פערים בציפיות או אי הבנות -

הפערים אינם מפתיעים ונראה כי היה ניתן לצפות אותם מבעוד מועד. יחד עם זאת יש לקחת אותם בערבון מוגבל ולהבין שהם נובעים מפערי תרבות ותפיסה של מהות המרחב באופן עקרוני. כשעל לוח המשחק צריך להבין מי השחקנים ומי האינטרס שלהם.

אחרי סיכום חווית קורס תכנון עם קהילה אנו מרגישות שהיה לדיאלוג חלק בלתי מבוטל מתהליך התכנון. בין עם בבניית הפרוגרמה והבינוי ובין אם אופן התפיסה של המרחב.

בזכות הקורס, אפיינו לעומק את האוכלוסייה המשתמשת במרחב התכנון וכן את האוכלוסייה שעתידה הייתה להשתמש במרחב, לאחר תכנון ושינוי שלו. אפיינו את הצרכים ואופי החיים – דבר שהשפיע באופן ישיר על התכנון.

אנו מודות על קבלת הכלים הדידקטיים לאיסוף וניתוח עקרונות שהיינו עד כה מיישמות באופן אינטואיטיבי ובטוחות כי נשתמש בכלים בעתיד.

אנו מאמינות שהתכנון הסופי שלנו אינו "מנותק מציאות" עבור הן האוכלוסייה הקיימת והן האוכלוסייה המודרת. יחד עם זאת אנו מאמינות שהתכנון שלנו הוא שאפתני ופורץ גבולות ולא מתבייש להציע אלטרנטיבת חיים אחרת ושונה שאינה "קלה לעיכול" במבט ראשון.

מרחב ציבורי בנווה דוד

צוות התכנון: עדי גינסברג, טל בן שמחון, ליבנה פורמנסקי.

דיאלוג עם קהילה

עדי גינסברג, טל בן שמחון וליבנה פורמנסקי

ההצעה התכנונית הראשונית גובשה באופן הדרגתי בהתאם לדיאלוג אותו שאפנו ליצור עם תושבי נווה דוד, אשר כלל שיחות עם תושבים, ביקורים במקום, ניתוח במיפויים ובתצפיות.

במסמך זה נציג את התהליך במסגרתו נעשה ניסיון לייצר דיאלוג, היכרות ושיח עם תושבי נווה דוד, את המסקנות והתובנות שעלו ואת האופן שבו הן השפיעו ויצרו את התכנון.

לאחר מכן, נציג את התכנון המוצע לשכונת נווה דוד וסביבתה בקני מידה שונים, בקונסטקסט העירוני הרחב ובאופן מפורט יותר, זאת תוך דגש על התמורות והגישה לשכונת נווה דוד.

כמו כן, נציג תובנות ומחשבות שעלו בעקבות המפגש המסכם בנווה דוד והשיח שלאחר התכנון עם התושבים.

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

מפגשים עם תושבים

חזון תכנוני	פרוגרמה	סכמה	התמקדות	תצפיות	מיפוי	צילומים	שיחות עם תושבים
הצעה תכנונית ראשונית				גיבוש רעיון			

נוכחים

- נוכח א' פעילה שכונתית
- נוכח ב' נולד בשכונה, תושב פעיל
- נוכח ג' פעיל שכונתי, עבר לשכונה.
- נוכח ד' גר בשכונה, עבר לקריית ביאליק וחזר. פעיל שכונתי
- נוכח ה' פעיל ומוביל שכונתי
- נוכח ו' עובד סוציאלי
- סטודנטים לארכיטקטורה הלוקחים חלק בקורס
- מנחות הקורס

נקודות מרכזיות

השיחה נסבה בעיקר בנושא התחדשות עירונית עתידית לשכונה והיחסים בין התושבים-ליזם-לעירייה

יש בעיית שיקוף ובעיית תקשורת בין עירייה לתושבים: בכל התהליך התקשורתי לא מראים ומוכיחים בפניי התושבים את עתיד המרחב הבנוי. הם נאלצים לחתום על תכנית עיוורת אילמת ולכן לא חותמים והתהליכים הבירוקטיים נתקעים.

אינטרסים כלכליים של יזם ועירייה - היזם רוצה להשקיע בסף ולצאת עם רווח, לשם כך הארנונה תעלה, ועד בית וכל המחייבה הכללית תעלה כך שהמקומיים לא יוכלו לעמוד בעתיד המוצע להם.

התפתח חוסר אמון בין תושבים לעירייה

תהליך התכנון לא מתבצע כלל מחוץ הקשבה לתושבים

"כשבאים בלי שום מסמך, בלי שום תכנית, אף אחד לא מבין מה הולך להיות מתוכנן כאן. מי מבטיח לי שאני אקבל את כל מה שמגיע לי? הפחד הוא בוודאי שלא יהיה בסוף לאן לחזור"

" לפני שבאה העירייה קודם כל להקשיב לתושב, לבוא מלמטה, זה מה שחסר, זה מה שמקשה. זה מה היינו רוצים - שיתוף התושב"

" 99 אחוז מהתושבים אוהבים את המקום, רוצים לחיות כאן, אבל שמים מקלות בגלגלים! איך מישהו אמור לשלם את הארנונה? איך אדם מבוגר יעבור עכשיו לדירה זמנית? מאיפה הוא אמור להשלים את חלק השיכורת שהעירייה לא משלמת?"

שיחות עם תושבים

צילומים

מיפוי

תצפיות

התמקדות

סכמה

פרוגרמה

חזון תכנוני

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

זיהוי במרחב מתוך חווית הביקור בנווה דוד

הביקור בנווה דוד הביא להתרשמות דואלית מהשכונה.

מצד אחד היא מאופיינת בחיות אנושית, ככזאת המקיימת קהילה בעלת זהות וקשר למקום. מצד שני המרחב הפיזי אינו מבטא חיות זו, ונראה כאילו קפא על שמריו ואף התיישן והתבלה כתוצאה מחוסר תחזוקה.

עלה רעיון ראשוני – להקנות למרחב הפיזי את אותה חיות שנמצאת במימד האנושי. לחדש ולהחיות אותו באזורים בהם האינטראקציות האנושיות קורות באופן טבעי.

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

נוכחת א' פעילה שכונתית		נקודות מרכזיות
שאלות מנחות		
■ היכן קורים המפגשים המקריים בין האנשים ביום יום?		ישנם מקומות שקורים בהם מפגשים של אנשים, אך המרחב בהם לא מפותח ומתוחזק כפי שהתושבים היו רוצים. הם מספרים שנפגשים בו אך הוא לא מוצג כמקום אידיאלי.
■ באילו מקומות מחוץ לבתים מחקיימים מפגשים חברתיים? איפה יושבים ילדים? משפחות? מבוגרים?		באזור של קופת חולים כללית יש התקבצות של אנשים בשגרת היום יום בגלל היחיה קופה יחידה ברדיוס נרחב. קופת החולים נמצאת באזור עם פונקציות ציבוריות נוספות.
■ באיזה פארקים משתמשים ולמה?		ישנו רצון וצורך להקמת שטחי פנאי פתוחים מתוחזקים המסוגלים לקבל פעילות אנושית ערה
■ באיזה פארקים אנשים לא משתמשים ולמה?		נראה שיש קשר ישיר בין הימצאות פונקציות ציבוריות להתנהגות קהילתית במרחב.
■ באילו אזורים אנשים הולכים ברגל?		
לצערי הרב אין מקום כזה שנפגשים כולם כמו שהייתי רוצה. גן הבנים הוא מקום שיש חלק שנפגשים. גם בגינה הקהילתית שיש בה פעילות. אם מחשבה ועם רצון ניתן לעשות את המקום לפנינה. גני משחקים לילדים יש. אחת השכונות שיש בה."		
"אני הייתי רוצה מקום שבאמת יהיה נעים. יהיו פרחים. יהיו ספסלים. איך ייתכן שבשכונה כזאת אין פרח אחד? יתרה מכך, ברמת הנשיא כאילו באו לנקר את העיניים. בכל כיכר פרחים יפים. אבל מה עם הרחוב למטה? יש גיגון בשכונה. אבל אין פרח אחד! כדי לסתום את הפה שמו כמה עדניות במרכז המסחרי."		
"בגן הבנים יש אוכלוסייה מבוגרת. אוכלוסייה אתיופית משחקת שש בש. אנחנו בערב שבת רואים מפגשים שם או נערים. הבעייה בגן הבנים היא שבאים מבחוץ ואז הולכים עד הסוף לכיוון החוף. זה משהו פרטני או למשל באירוע זיכרון. עוד בעייה - כרתו את העצים ואין צל. אין גם ספסלים."		
"ממזל לקופת חולים כללית. יש שטח שיש בו מקלט. מסביב למקלט זה אזור זנוח, מוזנח, פח אשפה. אולי אלה שמגיעים למרפאה, בזמן המתנה יושבים ככה ביחד שמה. יש שם תנועה של אנשים, בגלל שזו הקופה היחידה באזור, באים גם מרחוק יותר. במהלך היום יש שם הרבה אנשים. ניתן לעשות פינת חמד."		
"למרפאה הזו באים כולם שכל המי ומי באים. מי שבא למרפאה פוגש גם אחרים."		

מפגש מס' 3 | שיחה עם עוברי אורח תושבי השכונה | נווה דוד | 27.5.17

נוכחים בשיחות

- נוכחת א' עוברת אורח בשכונה, בת כ-50
- נוכחת ב' עוברת אורח בשכונה, בת כ-50
- נוכחת ג' עוברת אורח בשכונה, אמא לילדה, בת כ-40
- נוכחת ד' עוברת אורח בשכונה, אישה צעירה, בת כ-20
- נוכחת ה' עוברת אורח בשכונה, נערה בת כ-16

נקודות מרכזיות

האוכלוסייה בנווה דוד משתמשת בשטחים הפתוחים ומכירה אותם.

עולה מצד תושבי נווה דוד חוסר שביעות רצון כללי מרמת התחזוקה והפיתוח של המרחב, גם בהשוואה לרמת השניא השכנה

עולה צורך מצד תושבי דוד לשיפור התנאים והתחזוקה בגנים הציבוריים

הגנים ושטחי החוץ נקשרים לזהות השכונה ומהווים חלק משגרת היום יום שלה.

"איזה אמא אחת, שאלתי אותה למה היא לא מתלוננת בשיבות? היא עתנה לי מה זה מעניין אותי, לי אין ילדים. אנשים כאן התרגלו למצב. הם לא חושבים שיש להם למה להשמיע קול."

" הרבה הורים וילדים הולכים לשחק בפארק הרחוק שנמצא במגדלים. אני הלכתי חצי דרך והפסקתי, התיאשתי, היה לי קשה. זה רחוק וקשה הדרך."

"בגן הבנים יש אוכלוסייה מבוגרת. אוכלוסייה אתיופית משחקת שם בש. אנחנו בערב שבת רואים מפגשים שם או נערים. הבעיה בגן הבנים היא שבאים מבחוץ ואז הולכים עד הסוף לכיוון החוף. זה משהו פרטני או למשל באירוע זיכרון. עוד בעיה – כרתו את העצים ואין צל. אין גם ספסלים."

"מכירות את גן השוטר? זה אנדרטה על שם מישהו שנרצח בפיגוע שאמא שלו גרה בשכונה. הוא היה שוטר שנרצח בפיגוע בעתלית. הגן זה אנדרטה בשבילו. הייתן שם? תלכו זה ממש פה קרוב"

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

סקרים ותצפיות שנעשו בעקבות תובנות שעלו ממפגשים עם התושבים

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

שטחים ציבוריים פתוחים בנווה דוד

- גן המלך אמציהו
- גן השוטר
- שצ"פ מגון סביב מסחר
- שצ"פ בין מרכז קהילתי, מגורים
- גן המלך שאול
- חורשה בסמוך לבית העלמין
- גן המלך יהואש
- גן נוסף המלך יהואש
- גן הבנים
- חורשה קדמית, כביש 4

אפיון השטחים הפתוחים

לפי מכלול ממצאי החקירה ומיפוי

- שיחות עם תושבים
- צילומים
- מיפוי
- תצפיות
- התמקדות
- סכמה
- פרוגרמה
- חזון תכנוני

שטחים ציבוריים פתוחים בנווה דוד

גן השוטר

1550 מ"ר

שימוש:

גן מעבר יום יומי. משמש את המגורים שעוטר פים אותו במרחב שהייה נעים.

תפיסה בעיני התושבים:

גן מטופח, גאווה לתושבים

אפיון השטחים הפתוחים

לפי מכלול ממצאי החקירה ומיפוי

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

שטחים ציבוריים פתוחים בנווה דוד

שטח מגוון סביב מסחר
930 מ"ר

שימוש:
ספסלים בסמוך לערוגות מגוננות.

תפיסה בעיני התושבים:
שטח סמוך למסחר, איזור מרכזי בנווה דוד
ומוכר לכלל התושבים

אפיון השטחים הפתוחים

לפי מכלול ממצאי החקירה ומיפוי

- שיחות עם תושבים
- צילומים
- מיפוי
- תצפיות
- התמקדות
- סכמה
- פרוגרמה
- חזון תכנוני

שטחים ציבוריים פתוחים בנווה דוד

שצ"פ סמוך למרכז קהילתי
4100 מ"ר

שימוש:
מעבר יומימי בין אזור המסחר לאזורים
אחרים

תפיסה בעיני התושבים:
מהווה מקום להולכי רגל, משפחות עם ילדים.

אפיון השטחים הפתוחים

לפי מכלול ממצאי החקירה ומיפוי

שיחות עם תושבים צילומים מיפוי תצפיות התמקדות סכמה פרוגרמה חזון תכנוני

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

שטחים ציבוריים פתוחים בנווה דוד

גן המלך שאול
1300 מ"ר

שימוש:
גן מנוחה, קשר אל בית הקברות

תפיסה בעיני התושבים:
גן חדש יחסית בנווה דוד , שנוסד בעקבות
בקשת פעילותם של גרעין הפעילים בשכונה.

אפיון השטחים הפתוחים
לפי מכלול ממצאי החקירה ומיפוי

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

שטחים ציבוריים פתוחים בנווה דוד

חורשה סמוכה לבית העלמין
1300 מ"ר

שימוש:
בעיקר לבני נוער בשעות לילה מאוחרות

תפיסה בעיני התושבים:
בשימוש לצורך אירועים נקודתיים כמו ל"ג
בעומר אך לא נתפס כמרחב פתוח בשימוש
יום יומי.

אפיון השטחים הפתוחים

לפי מכלול ממצאי החקירה ומיפוי

- שיחות עם תושבים
- צילומים
- מיפוי
- תצפיות
- התמקדות
- סכמה
- פרוגרמה
- חזון תכנוני

שטחים ציבוריים פתוחים בנווה דוד

גן הבנים
10,000 מ"ר

שימוש:
בעיקר לאירועים מרכזיים

תפיסה בעיני התושבים:

גן ותיק בנווה דוד שמהווה כגרעין שכונתי ומשמש לכדי התכנסויות תושבים לסיבות מגוונות. לגן משמעות בקנה מידה עירוני ומשמעות לאומית. נקודת חוזק לנווה דוד מהיותו משויך לזכרונות לאומיים

אפיון השטחים הפתוחים

לפי מכלול ממצאי החקירה ומיפוי

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

ביצוע מס' ביקורים בנווה ובחינת המרחב באמצעות תצפיות במטרה להבין היכן יש פוטנציאל לחיזוק אינטראקציות חברתיות והחייאת המרחב

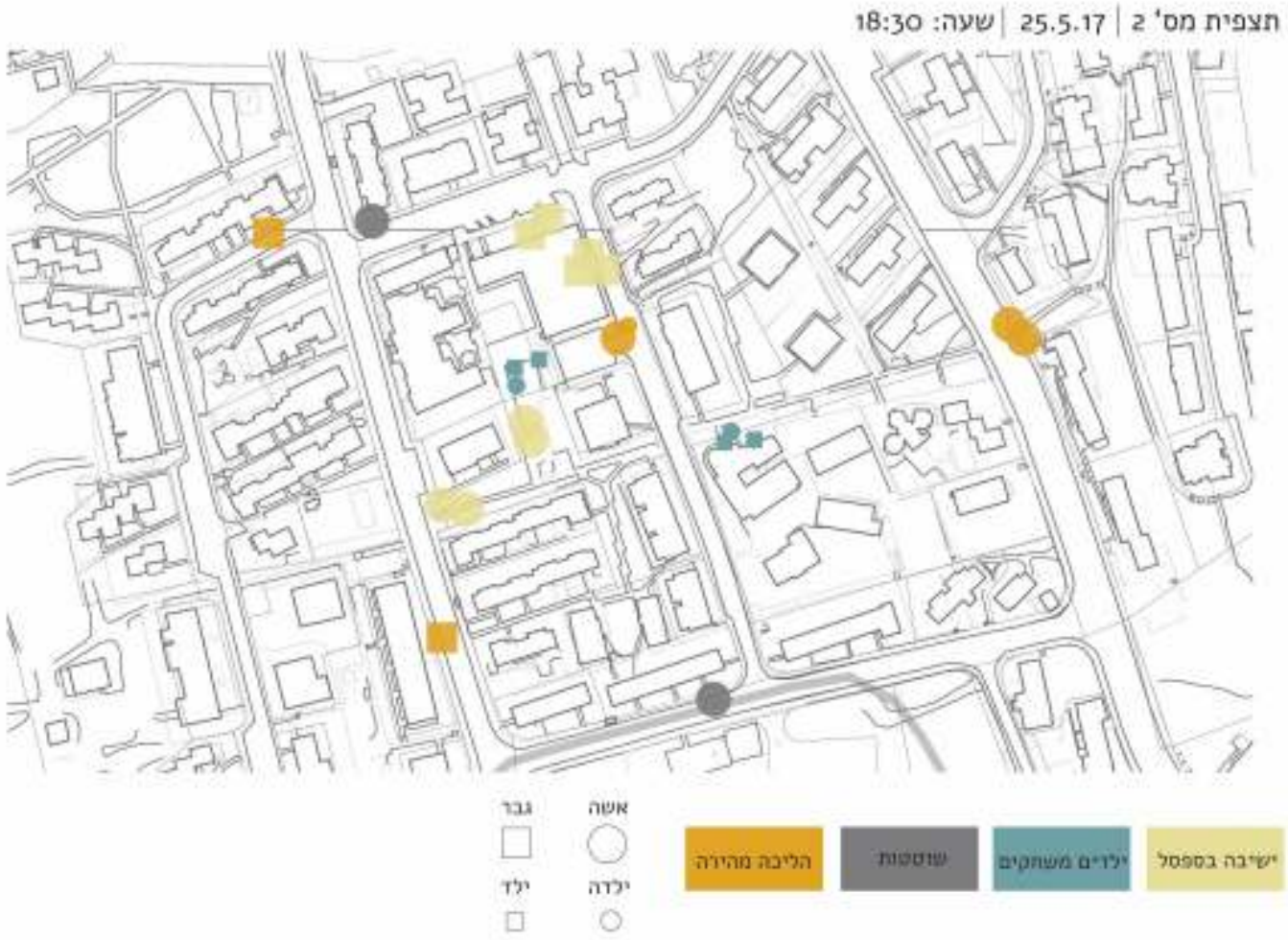

חיזון תכנוני פרוגרמה סכמה התמקדות תצפיות מיפוי צילומים שיחות עם חושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

ביצוע מס' ביקורים בנווה ובחינת המרחב באמצעות תצפיות במטרה להבין היכן יש פוטנציאל לחיזוק אינטראקציות חברתיות והחייאת המרחב

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם חושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

ביצוע מס' ביקורים בנווה ובחינת המרחב באמצעות תצפיות במטרה להבין היכן יש פוטנציאל לחיזוק אינטראקציות חברתיות והחייאת המרחב

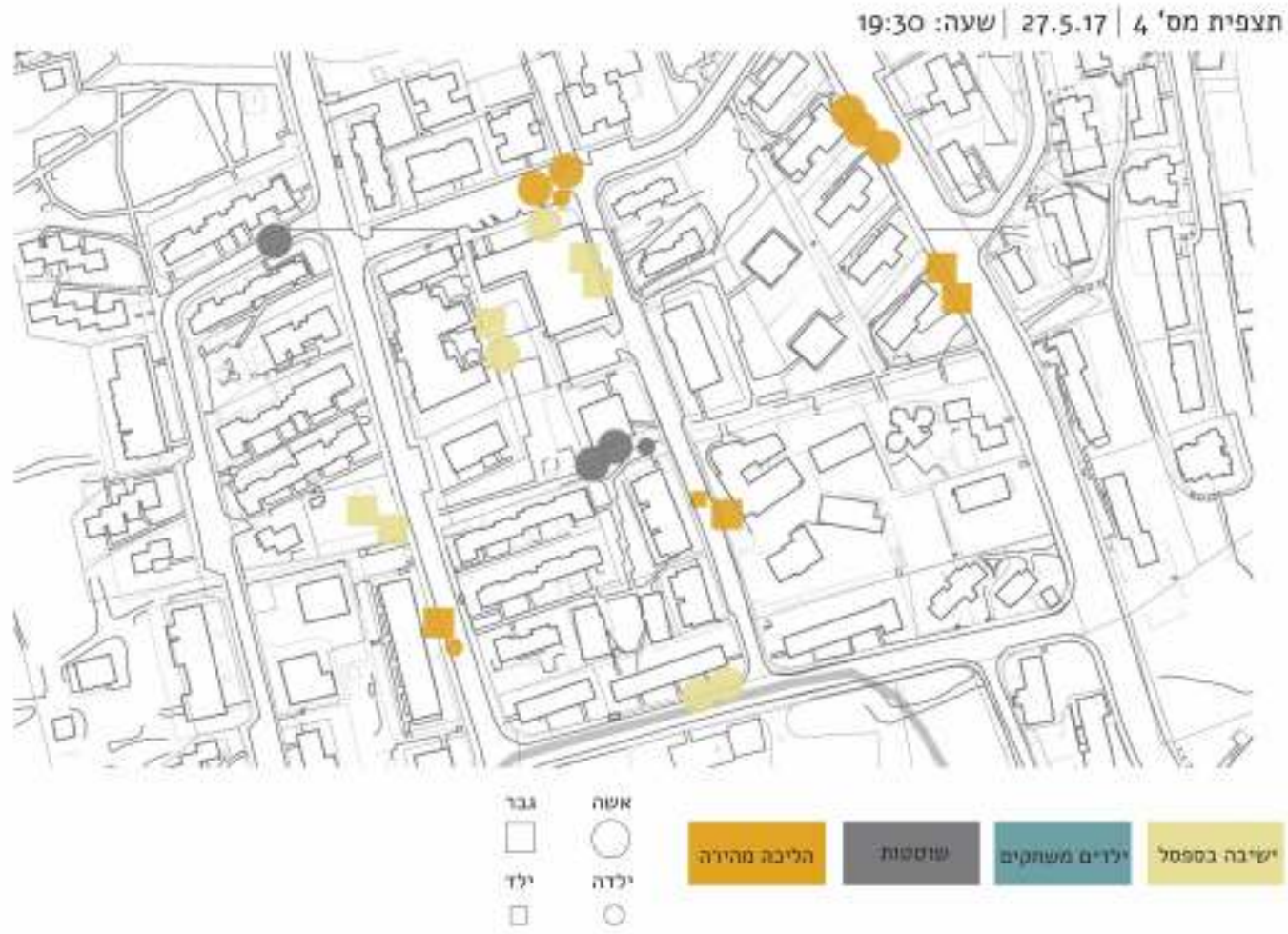

חיזוק חברתי | פרזונה | סכמה | התמקדות | תצפיות | מיפוי | צילומים | שיחות עם חושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

ביצוע מס' ביקורים בנווה ובחינת המרחב באמצעות תצפיות במטרה להבין היכן יש פוטנציאל לחיזוק אינטראקציות חברתיות והחייאת המרחב

שיחות עם חושבים | צילומים | מיפוי | תצפיות | התמקדות | סכמה | פרוגרמה | חזון תכנוני

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

ביצוע מס' ביקורים בנווה ובחינת המרחב באמצעות תצפיות במטרה להבין היכן יש פוטנציאל לחיזוק אינטראקציות חברתיות והחייאת המרחב

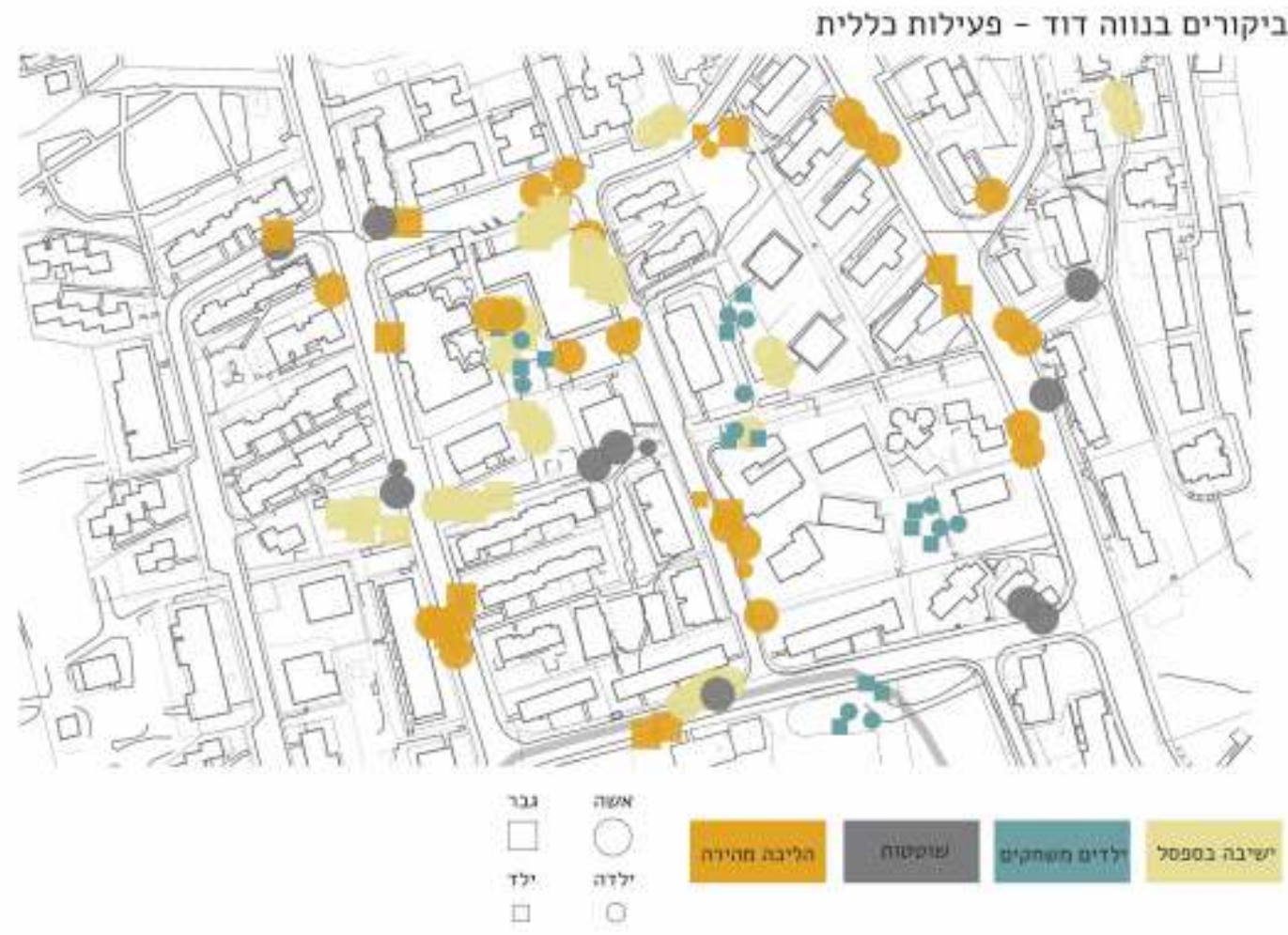

שיחות עם חושבים | צילומים | מיפוי | תצפיות | התמקדות | סכמה | פרוגרמה | חזון תכנוני

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

ביצוע מס' ביקורים בנווה ובחינת המרחב באמצעות תצפיות במטרה להבין היכן יש פוטנציאל לחיזוק אינטראקציות חברתיות והחייאת המרחב

בעזרת התצפיות וזיהוי המקומות ההליכים ביותר בהם קורים מפגשים בין אנשים הוחלט על אזור ההתערבות- גרעין קהילתי ציבורי המכיל את המרכז המסחרי, קופת חולים כללית, בית הספר "נירים" והמרכז הקהילתי

"ממול לקופת חולים כללית.
יש שטח שיש בו מקלט.
מסביב למקלט זה אזור
זנוח, מוזנח, פח אשפה.
אולי אלה שמגיעים
למרפאה, בזמן המתנה ניתן
לעשות פינת חמד. גם יש
שם שביל שמוביל עד למטה,
למלך שלמה ולאסתר
המלכה."

קופת חולים כללית- פונקציה שמביאה התכנסות של אנשים
אפשרות להוספת פונקציה ציבורית (חינוכית אולי) בסמוך לקופת חולים כללית על מנת ליצור אותו אפקט- להביא אנשים. ולשלב אותו עם השצפ.

אפיון המרחב על ידי מיפוי והתחלת הבנה של פוטנציאל צורני מרחבי

- שטחים פתוחים עם תשתיות מתוחדקות
- מוקדים בשטחים הפתוחים
- שטחים פתוחים עם תשתיות לא מתוחדקות
- צירים עם ריבוי הולכי רגל

מוקד שכונתי

שטחים פתוחים מתוחדקים

צירי הליכה

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

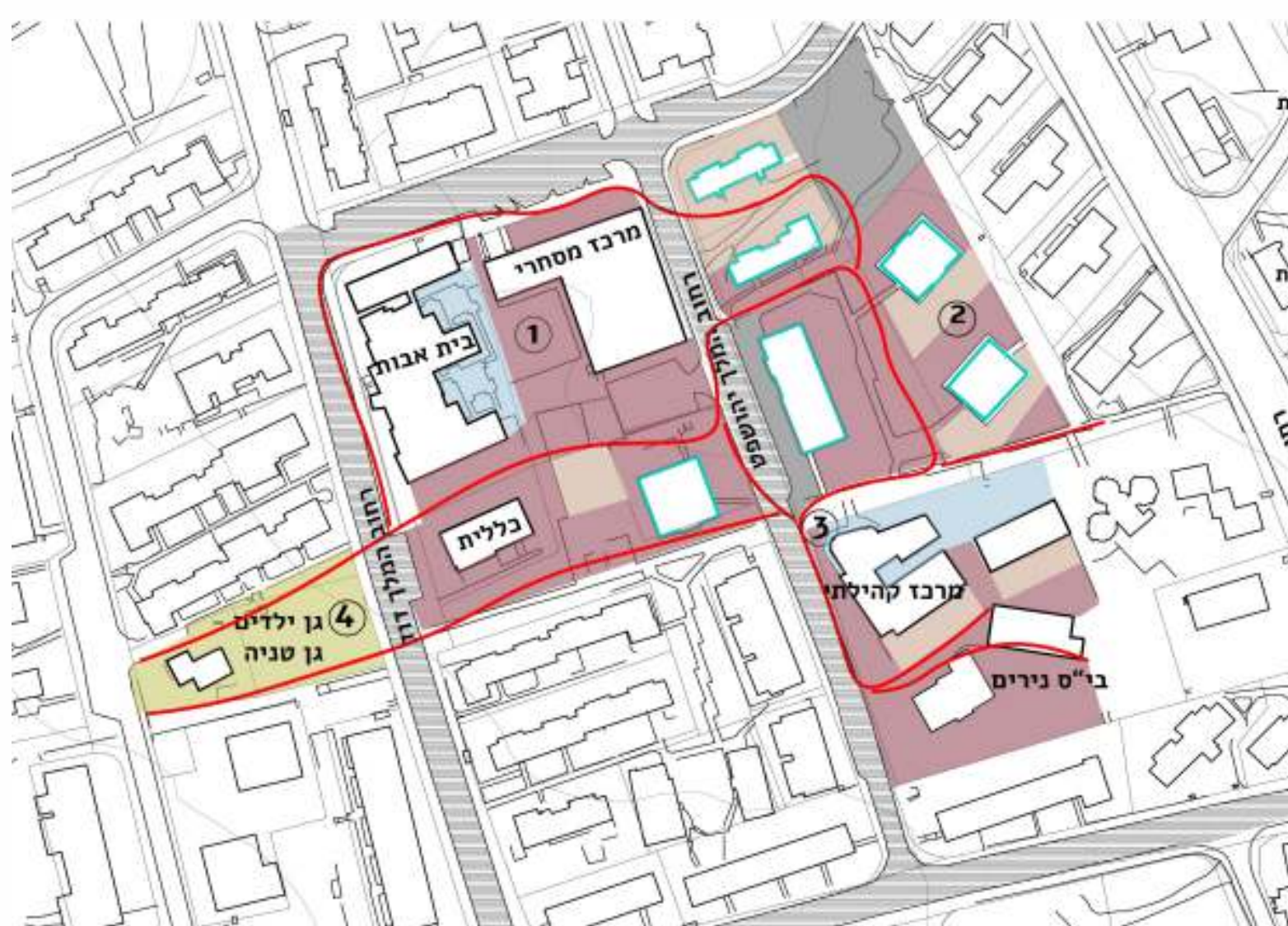
מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

- שטחים פתוחים עם תשתיות מתחזקות
- מוקדים בשטחים הפתוחים
- שטחים פתוחים עם תשתיות לא מתחזקות
- חצרות פנימיות
- חניות
- מגורים

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

1 הפיכת חלק משטח החניות החניות לרצף של פיתוח הליכתי המשבי

2 יצירת איזון בין השטח הפרטי שבין בניינים לבין רשת גנים והליכות ציבורית

3: הורדת חסמים פיזיים ופסיכולוגיים במרחב הורדת גדרות סביב בית הספר והמרכז הקהילתי, יצירת תחושת ביטחון במרחב באמצעות מגוון אמצעים

4 המשך הרצף באמצעות חיבור גן הילדים לקופת החולים כללית כאשר בשניהם שטח פוטנציאלי לפיתוח וחיזוק עבור שתי האוכלוסיות

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

1

3

- שטחים פתוחים עם תשתיות מתוחזקות
- מוקדים בשטחים הפתוחים
- שטחים פתוחים עם תשתיות לא מתוחזקות
- חצרות פנימיות
- חניות
- מגורים

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

מתוך הדיאלוג שנעשה נוצרה תפיסה למרחב אשר הכתיבה והיוותה עמוד תווך בפרויקט הכולל בנווה-דוד וסביבתה. על פי תפיסה זו ישנה חשיבות עליונה למרחב הפתוח ככזה המכיל את ההתנהגות הקהילתית ומבטא את הזהות המקומית שמתבטאת בשגרת חיי היום יום. הן בחוויה ואינטרקציה בין התושבים והן בינם לבין המרחב הפיזי.

על פי זיהוי זה המדגיש את החשיבות של השטחים הפתוחים, נוצרה תפיסה כי ייתכן והם אלו אשר עשויים להוליד את מערכת השטחים הבנויים והמגורים באופן שלא מייצר דיכוטומיה בין שני האלמנטים ורואה אותם כמכלול.

כלומר, יצירת מערכת שטחים בנויים אשר נובעת מאופי, רוח המקום והתנהגות טבעית בו, על מנת שלא תולבש עליו באופן שמסתכן בסטריליות, אנונימיות וניתוק.

כמו כן, תפיסת השטח נבעה מהסתכלות על שכונת נווה-דוד כחלק מהמערך העירוני בהתאם לקונטקסט שלה כך שהשינוי בשכונה יתבצע בתהליך טבעי של התהוות כתוצאה ממכלול מרכיבים עירוניים שרלוונטיים לשכונה ומשפיעים עליה. כך בחרנו להתערב באזור ממשק סביב נווה-דוד וגם בתוכה ולא אופן נקודתי אשר מבודד את גבולות השכונה מהקונטקסט.

שיחות עם תושבים

צילומים

מיפוי

תצפיות

התמקדות

סכמה

פרוגרמה

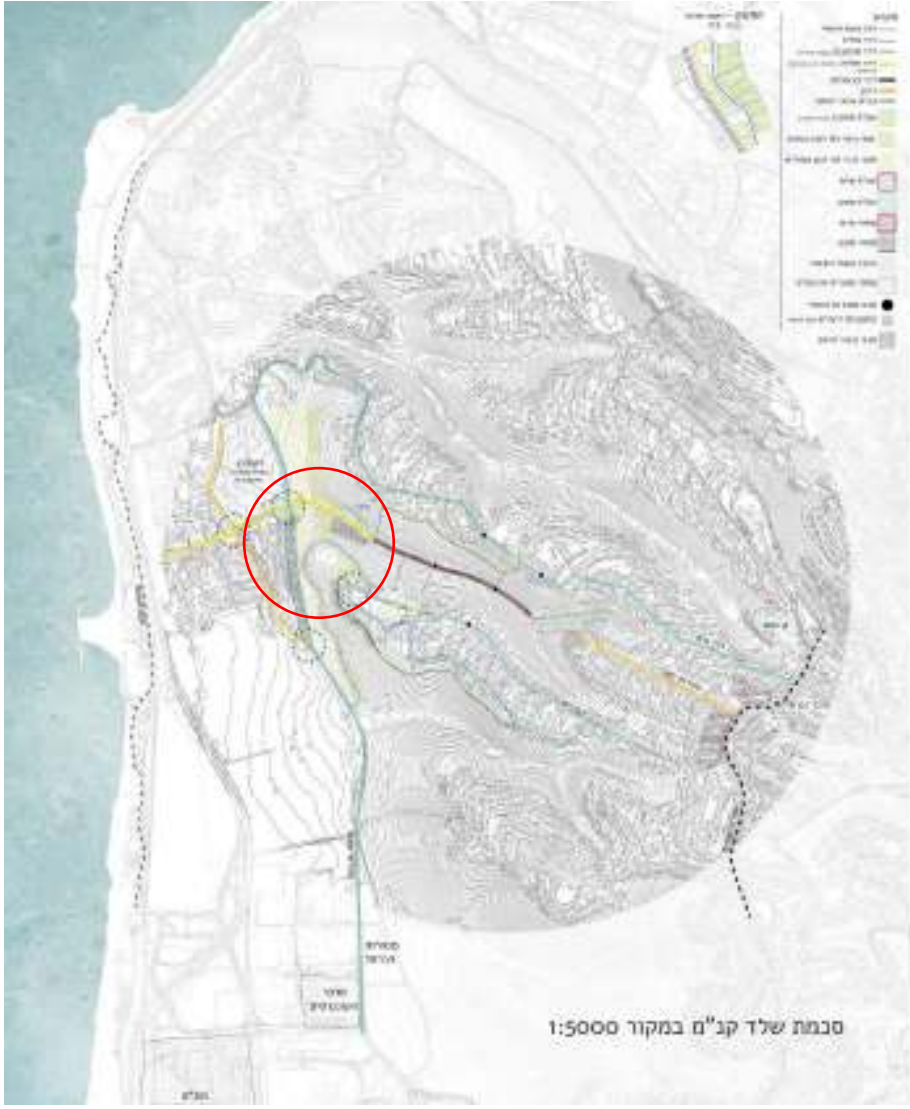
חזון תכנוני

גיבוש רעיון

הצעה תכנונית ראשונית

סכמת ממשקים-

נעשתה מחוץ הנגה הצורך בהתבוננות על ההקשר העירוני הרחב וביצירת עוגנים סטרוקטורליים לפרויקט. יצירת ציר מחבר מזרח לדרום לצופן תוך ניצול זה הקיים והסטתו לתפר בין נווה דוד לשכונה חדשה. חיבור מזרח למערב באזורים הגבוהים יותר בכרמל המערבי לאזוריה התחתונים של מערב חיפה על ידי התערבות בואדי עמיק בנקודות ספציפיות בהם נעשתה הפרה ויצירת שערי כניסה בדמות פארקים ומוקדים עירוניים בקצוותיו ההופכים אותו למרחב אינטרוברטי. המשך רעיוני של ואדי עמיק בדמות ציר ירוק המתחבר בהמשך לגן הבנים בנווה דוד, פארק הכט ולבסוף לחוף הים. יצירת הד למרכז הכרמל ברמת הנשיא על ידי מילוי חללי השארית הלא מנוצלים בין הבניינים ויצירת מרחב מערב שימושים. חיבור כבביר על ידי כביש אשר עוקף את אזור הרגישות. יצירת מרחב ממשק של שלושה רקמות מגורים עירוניות.

סכמת שלד קנ"מ במקור 1:5000

חזון תכנוני

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

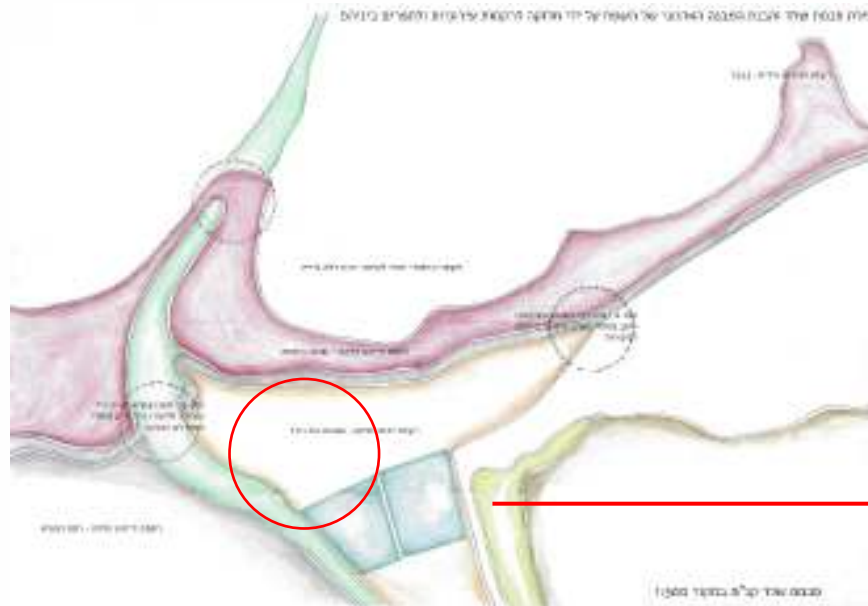
שיחות עם תושבים

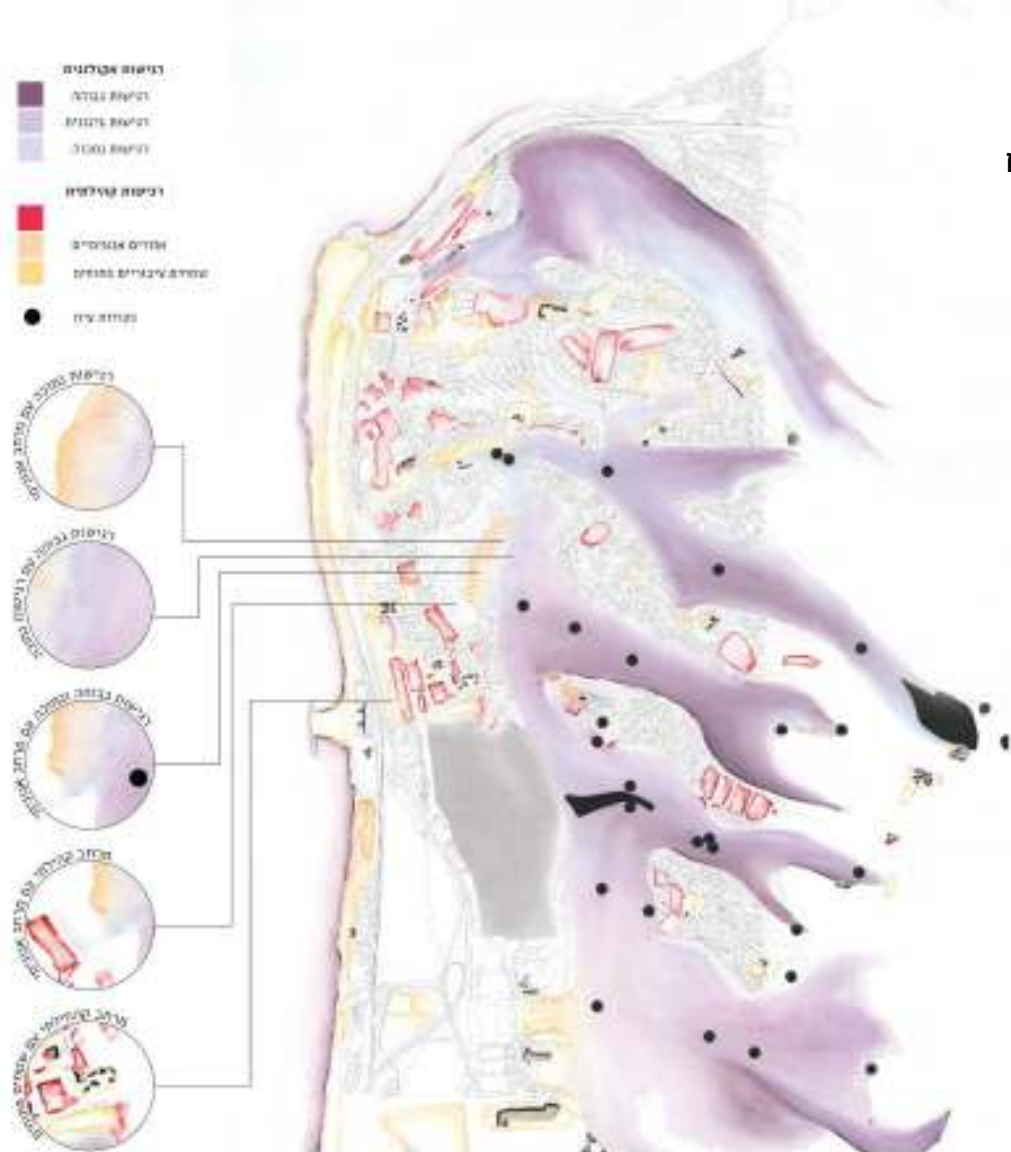
תכנון

גיבוש רעיון

הבנת האזור כממשק וחלוקה לרקמות עירוניות

- רקמה וותיקה - שכונת נווה דוד
- חיבור בין וואדי עמיק לגן הבנים דרך גן השוטר ופארק חדש שיחבר בין נווה דוד ורמת הנשיא.
- רקמה חדשה - שכונה חדשה בשכונת לנווה דוד
- גרעין קהילתי
- חורשה שמקשרת בין נווה דוד לבית הקברות הסמוך
- שכונת רמת-הנשיא

התובנות שנבעו מהדיאלוג שנעשה עם קהילת נווה דוד, הובילו להגדרת השכונה כאזור רגיש להתערבות על מנת לשמר את המרכיבים המקומיים הקהילתיים שלו. האזורים שהוגדרו כרגישים כוללים את השכונה והמקומות שסובבים מקומות ספציפיים יותר בנווה דוד. כשם שנווה דוד הוגדרה כאזור רגיש, כך גם השטחים הפתוחים והוואדיות הסמוכים הוגדרו לפי סקאלת רגישות שונה – ערכיות ומגוון אקולוגי. כך נוצרה מפה כוללת שהכתיבה את המיקום ומידת ההתערבות במרחב.

אזור רגישות - הגדרה:

שטח שבו זוהתה, כתוצאה מהצלבה של נתונים, ערכיות קהילתית אנושית או אקולוגית טבעית אשר התערבות דראסטית במרחב, שלא לוקחת בחשבון מאפיינים מקומיים, תפר אותה. שטח זה מוגדר ככזה שתיעשה בו רק התערבות שמתחשבת בזהות וברוח מקום, או שלא תיעשה בו התערבות כלל.

סקאלת רגישות אקולוגית:

נעה בין אזורים בהם נמצאה ערכיות אקולוגית גבוהה, אותה מגדירים ממצאים גבוהים של שפעה ותפוצה של מינים, ובהם מתקיימים בתי גידול מסוגים שונים, לבין אזורים בעלי ערכיות אקולוגית נמוכה, אשר המאזן האקולוגי בהם הופר כתוצאה מפעילות אנושית.

סקאלת רגישות קהילתית אנושית:

נעה בין אזורים בהם יש התנהגות קהילתית חזקה המאופיינת בשייכות למקום ומקנה לו זהות או אזורים בהם יש פוטנציאל גדול להיווצרות קהילתית, לבין אזורים בהם המרחב מתאפיין באנונימיות, אוניברסליות ואי שייכות לקהילה או זהות אנושית ספציפית.

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

מרכיבי התכנון

שיחות עם תושבים	צילומים	מיפוי	תצפיות	התמקדות	סכמה	פרוגרמה	תכנון
גיבוש רעיון				תכנון			

תכנית

קנ"מ במקור 1:1250

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

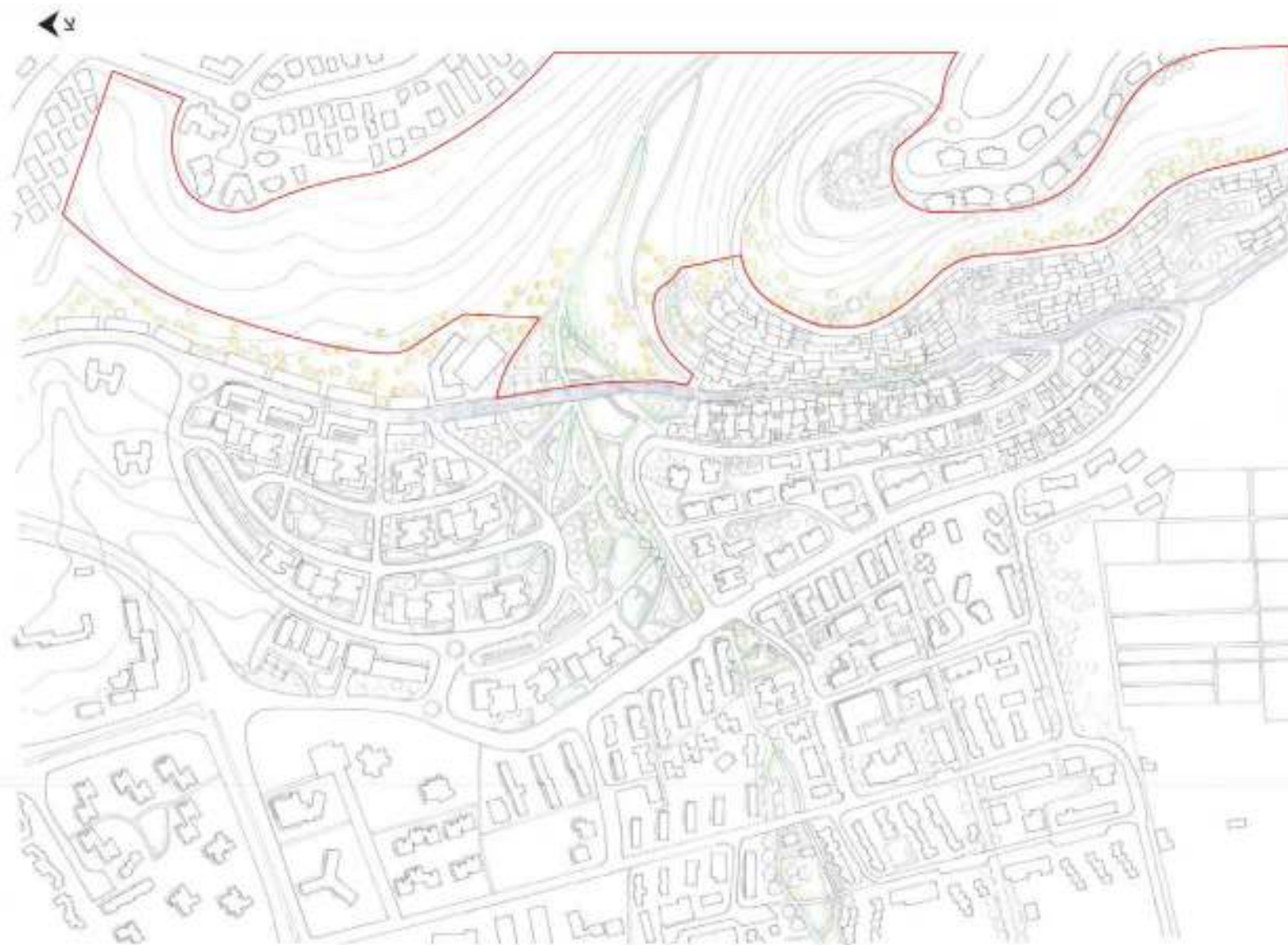
תכנון

גיבוש רעיון

אזור הרגישות

סימון שטח הרגישות
האקולוגית לפי סקר טבע
עירוני שנעשה בשנת
2012. בתכנון נעשתה
התערבות מינימלית ככל
האפשר בשטח זה,
במסגרתה דרך נופית
אשר מחברת בין כבאביר
לנווה-דוד.

קב"מ במקור 1:1250

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

רקמה חדשה

יצירת שכונה
חדשה השכנה
לנווה דוד.
מיקום השכונה
ממוקם על
טופוגרפיה
באזור שזוהה
כבעל ערכיות
אקולגית נמוכה.

קב"מ במקור 1:1250

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

כביש מסחרי

כביש מסחרי שמהווה
תפר מחבר בין נווה
דוד לרקמה העירונית
החדשה בו יתיקמו
אופציות לעירוב
שימושים- ביניהן
פונקציות מסחריות
וציבוריות- עירוניות
כגון: מתנ"ס,
ספרייה, חנויות, בתי
קפה ועוד. הכביש
מהווה הגדרה פיזית
של הרגישות
האקולוגית בשטח.

קב"מ במקור 1:1250

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

דרך נופית – תנועה
מקשרת בין מרכז
הכרמל ונווה דוד

דרך נופית
המחברת בין
וואדי עמיק דרך
פארק פאתי
הוואדי, גן השוטר
(בעל משמעות
קהילתית)
ומסתיימת בגן
הבנים הנתפס
בעיני התושבים
לגאווה ולייחודה
של נווה דוד.

קב"מ במקור 1:1250

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

תכנון מחודש של
רמת הנשיא כאזור
בו יתקיים עירוב
שימושים עתידי.
גריד הרחובות
בשכונה יכוון את
התנועה לעבר פארק
פאתי הוואדי אשר
מהווה נקודת קישור
וחיבור הן בין שכונת
נווה-דוד לרמת
הנשיא והן בין שתי
השכונות לוואדי
עמיק.

קב"מ במקור 1:1250

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

נווה דוד

חידוש, הוספה
ושימור הקיים
ברמות שונות
בשכונת נווה
דוד.

קב"מ במקור 1:1250

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

הצעה תכנונית ראשונית

גיבוש רעיון

תכנית

קנ"מ במקור 1:500

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

מבני ציבור ומסחר בתכנון -

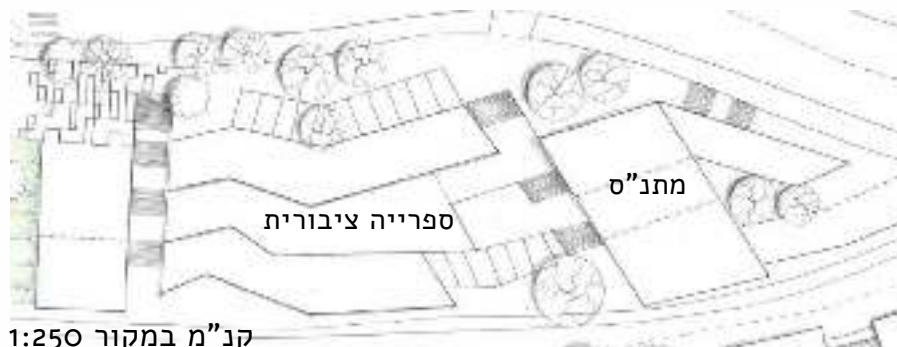
בהגדלה העליונה ניתן לראות מרכז ציבורי ומסחרי שבנוי כטרסות, אלו מתחברות למערך שבילים שמוביל אל המגורים. המרכז ממוקם באזור הצר בשכונה אשר מעניק לו את ייחודו.

בהגדלה התחתונה ניתן לראות מתנ"ס וספרייה, שניהם מהווים מערכות תנועה שמובילים ממפלס הכביש המסחרי למפלס רחוב 'אסתר המלכה'. המבנים מייצרים מפגשים מעניינים בין החלל החיצוני והפנימי במרחב הציבורי.

טרסות ציבוריות מסחריות

קנ"מ במקור 1:250

מתנ"ס

ספרייה ציבורית

קנ"מ במקור 1:250

קנ"מ במקור 1:500

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

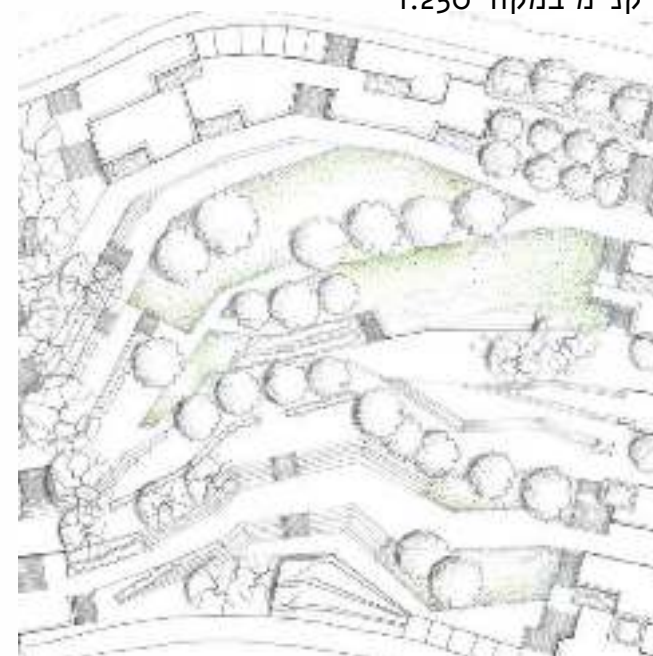
תכנון

גיבוש רעיון

מערך שטחים פתוחים –

יצירת מערכת מאוזנת בין שטחים פתוחים ובינוי. הפארק העליון ממנו יוצאת דרך נופית המחברת בין שכונת כבביר לנווה דוד מהווה התערבות מינימלית באזור הרגישות אך יחד עם זאת מאפשר חיבוריות רציפה בין נווה דוד, הרקמה החדשה ושכונת כבביר.

קנ"מ במקור 1:250

גן שכונתי –

חלק ממערך השטחים הפתוחים ברקמה החדשה. הגן עשוי במפלסים שחלקם מישורים וחלקם מדורגים. הרעיון שעומד בבסיסו הוא יצירת הדרגתיות מהרחוב המסחרי – ועד לחלקו העליון: תחילה גן אורבני ומהודק וככל שעולים לכיוון החורש אופיו של הגן הופך לפורמלי פחות ומאפשר אזורי שהייה שמתקרבים בתחושתם לשטח הטבעי.

קנ"מ במקור 1:500

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

חצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

קנ"מ במקור 1:500

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

טיפולוגיית קצה -

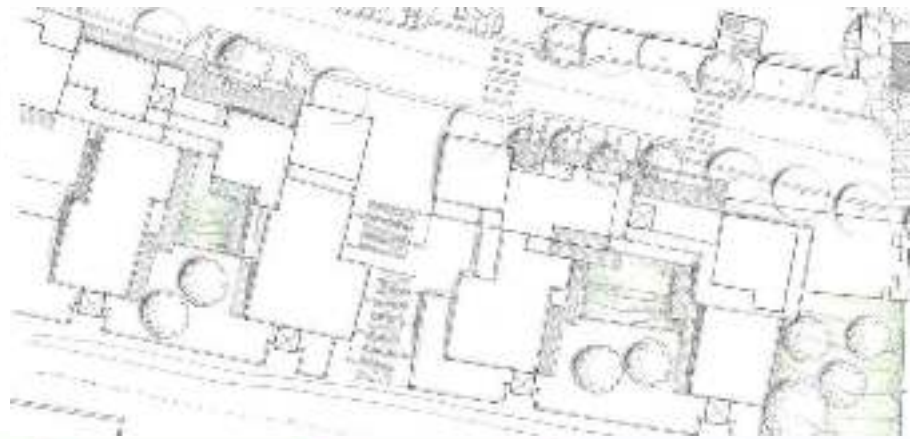
קנ"מ במקור 1:250

טיפולוגיית תפר -

המבנה מהווה תפר בין מרכיבים עירוניים שונים אשר התכיבו את תכנונו ואופיו. הטיפולוגיה ממוקמת על התפר בין שכונת נווה דוד לרקמה החדשה. הקומפלקס מורכב ממבנה קיים בנווה דוד דרכו ישנן מערכות תנועה המקשרות בין מפלס הרחוב הציבורי אל רחוב אסתר המלכה. מערכת תנועה נוספת נמצאת בצדי המבנה כאשר המרווחים בין המבנים מאפשרים מבטים לכיוון מרחבים שונים בנווה דוד. המתנ"ס והספרייה ממוקמים בסמוך למבנים אלו ותפקידם להוות 'גשר ציבורי' בין המפלסים. המבנה מהווה שילוב בין חידוש ומקום לאוכלוסייה חדשה לבין שימור האופי הקיים במקום ומתוכנן בניסיון ליצור מיקרו קהילה המשלבת הן אוכלוסייה מקומית והן חדשה. כל זאת תוך מענה בצורת המבנה לעלייה החדה בטופוגרפיה ולחיבור שהוא יוצר עם הרחוב המסחרי.

קנ"מ במקור 1:250

קנ"מ במקור 1:500

- שיחות עם תושבים
- צילומים
- מיפוי
- תצפיות
- התמקדות
- סכמה
- פרוגרמה
- תכנון

תכנון

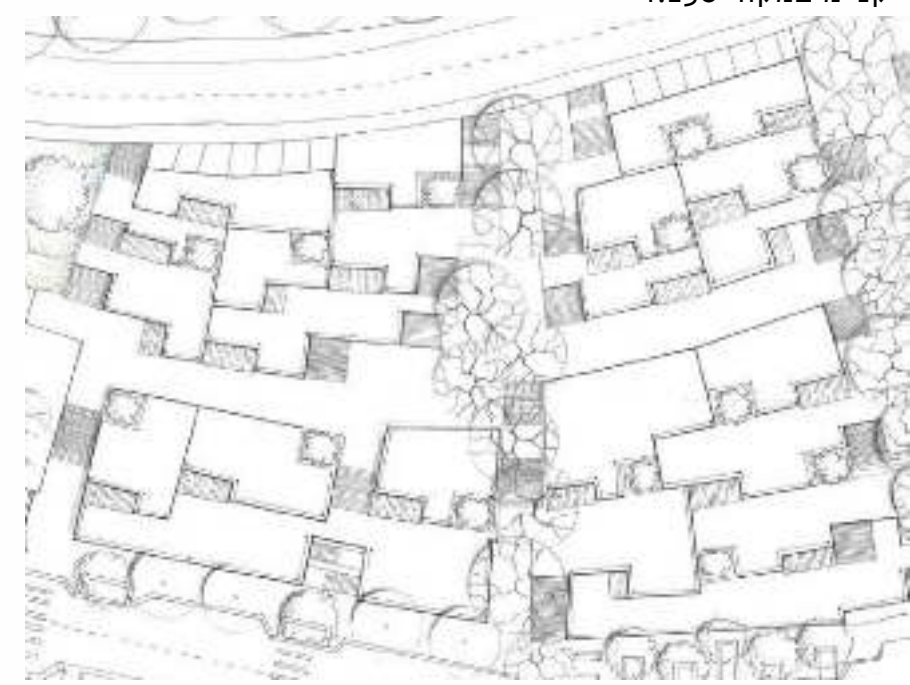
גיבוש רעיון

טיפולוגיית טרסות-

קנ"מ במקור 1:500

קנ"מ במקור 1:250

- שיחות עם תושבים
- צילומים
- מיפוי
- תצפיות
- התמקדות
- סכמה
- פרוגרמה
- תכנון

תכנון

גיבוש רעיון

תכנית

קנ"מ במקור: 1:250

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

'טיפולוגיית קצה' - מהווה את החידוש בנווה דוד, השם לו למטרה לשמר ולהגיב לזהות קיימת. ככזה הוא מייצר חד לבנייה מקומות ברחוב אסתר המלכה באופן שמתלבש כטפיל שלדי, בהתאמה לטופוגרפיה, על מבנים קיימים אשר מתפרק בהדרגתיות אל הקרקע ומייצר מגוון מצבים בתוכו: מערך תנועה סמי ציבורי, מקומות שהייה חברתיים בין הדירות וצמחייה. מייצר חצר פנימית המחברות בין שני מבנים לכדי מקבץ קהילתי.

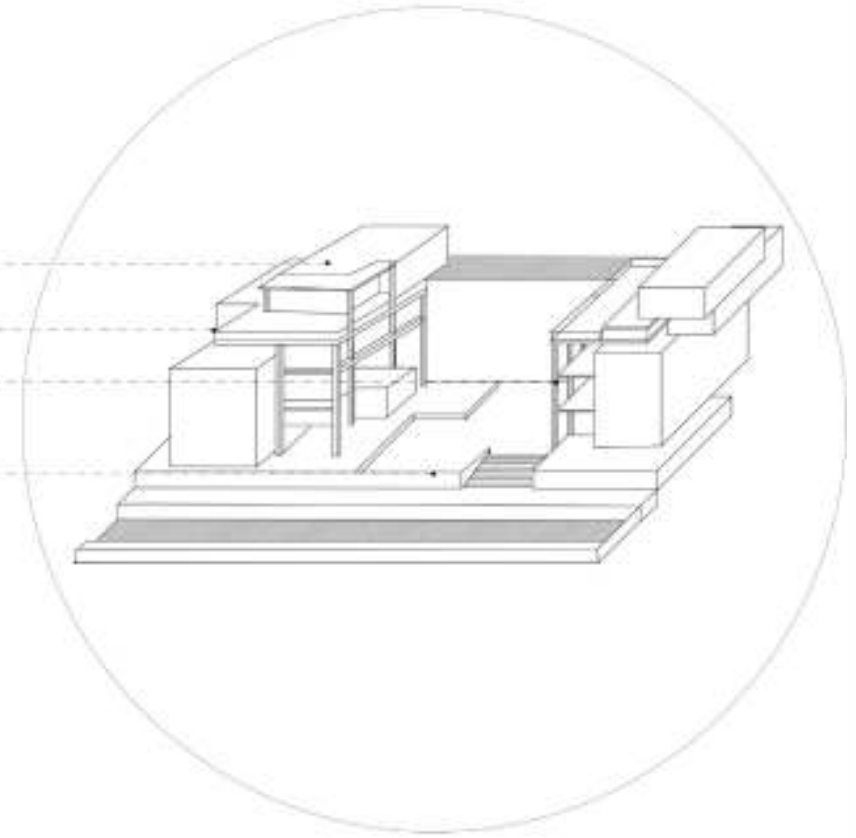

הוספת קומה מותאמת טופוגרפיה

מבנה קיים

חוספת - מעטפת כפולה

חצר פנימית - חיבור לכדי מקבץ

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

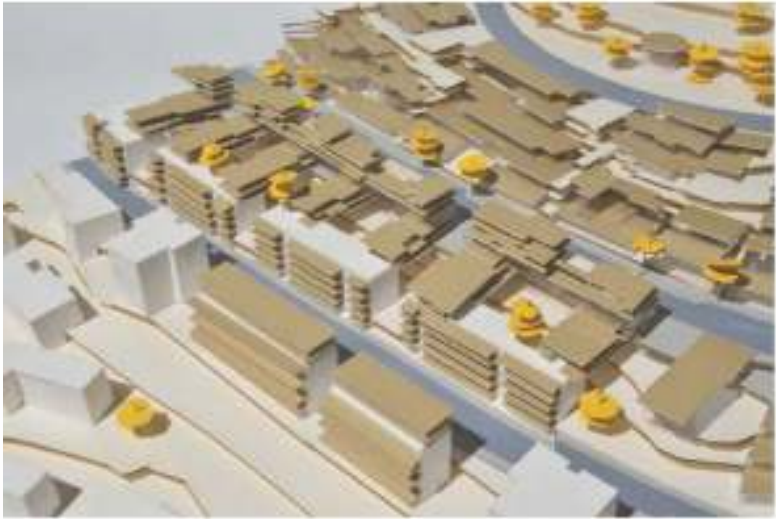
צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

טיפולוגיית תפר¹ - מהווה את התיבול האורגאני בין השכונה החדשה והרחוב העירוני לשכונת זוה דוד. המבנים מגיבים לעלייה טופוגרפית חדה בגובה כשבצידם האחזי ברחוב מונחים על חנויות מסחריות בהזחה ומצידם השני מתלבשים כתוספת לבניין שכונתי קיים בנווה דוד. באמצע נוצרת חצר פנימית שמגדלת את ההתנגות הטרסית שהטופוגרפיה מקיימת.

גג ציבורי במפלס הרחוב

מערך תנועה חיצוני

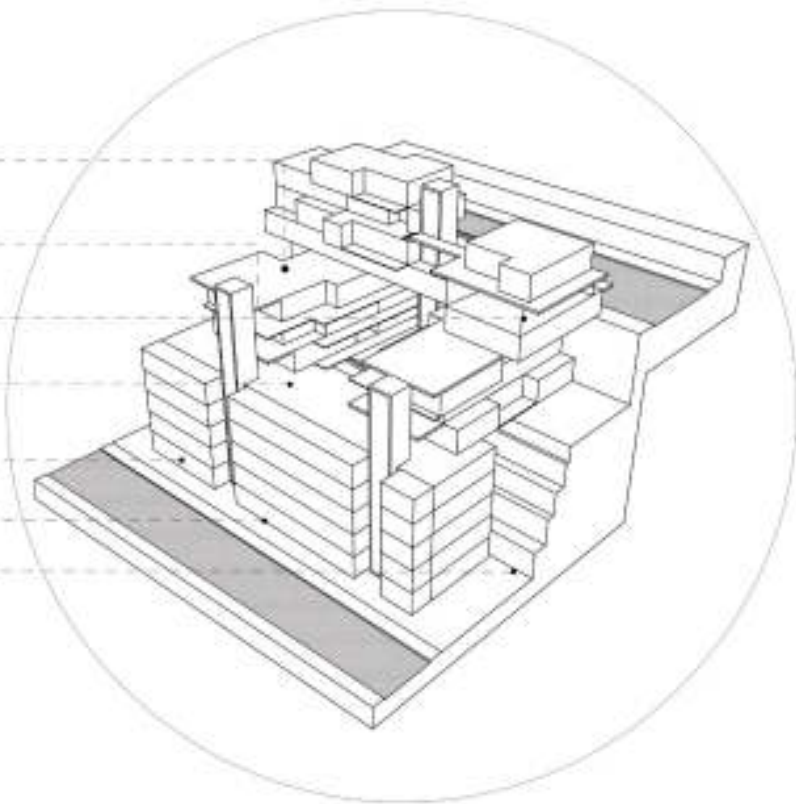
קומת מסחר - מעבר לרקמת רחוב

חצר פנימית

הרחבה

מבנה קיים

טרסות מגוננות יוצרות פתח אוויר

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

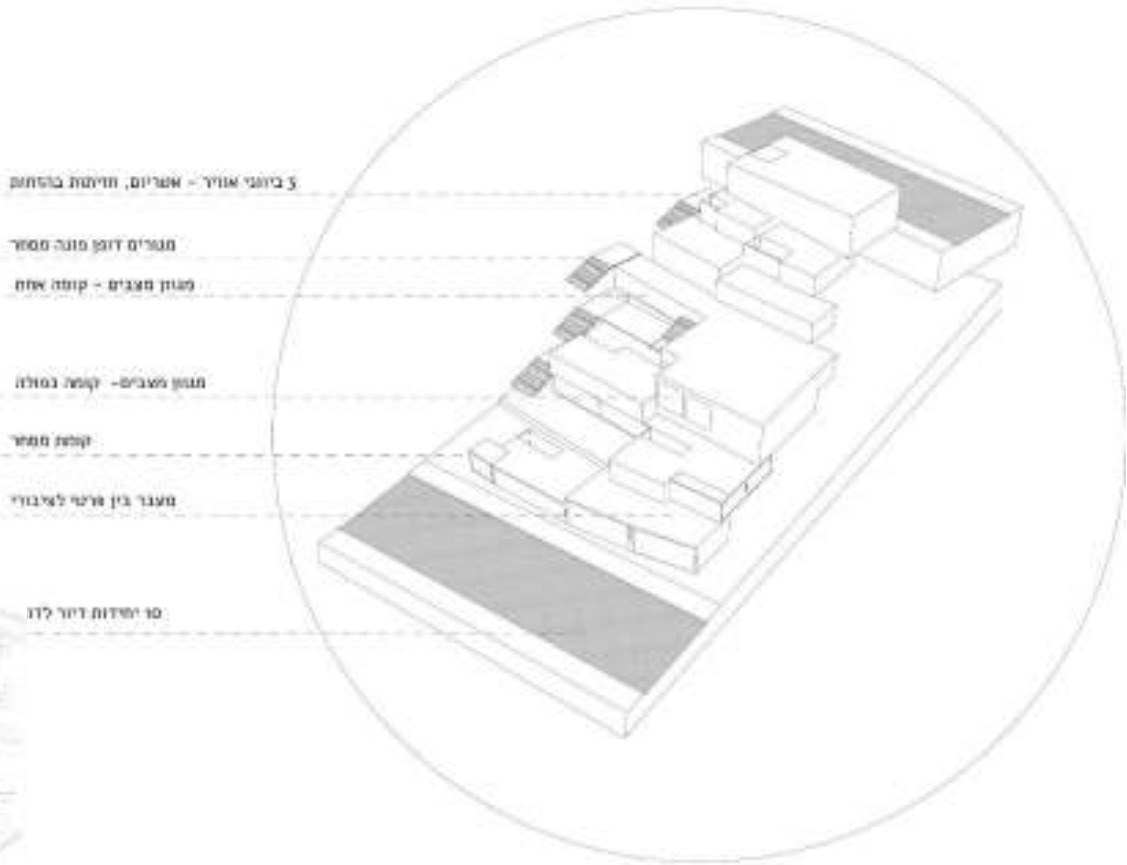
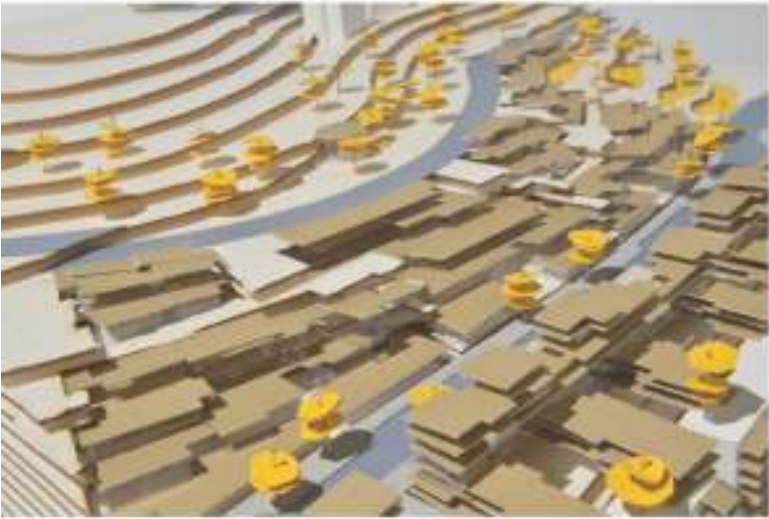
צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

'טיפולוגיית טרסות' - טיפולוגיה שמנסה להתמודד עם הסיטואציה החיפאית של מגורים על הר בעל טופוגרפיה תלולה. לצורה, למפלסיות ולאופן ההנחה של המבנים יש שני מבוללים עיקריים: הראשון הוא יצירת שלושה כיווני אוויר לכל דירה המאפשרים בניסה של אוויר לנשימה, שמש וירוק לפנים הבית. השני הוא מערך תנועה אשר מייצר מעבר הדרגתי בין פרטי לציבורי ובהתאמה מאורגן בניצב ובמקביל לקווי הגובה. כל זאת תוך נסיון ליצור צפיפות קיימת של מינימום 30 יח' דיור לדונם, ובו בזמן לשמור על תחושה של צפיפות נחפסת נמוכה במרחב.

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

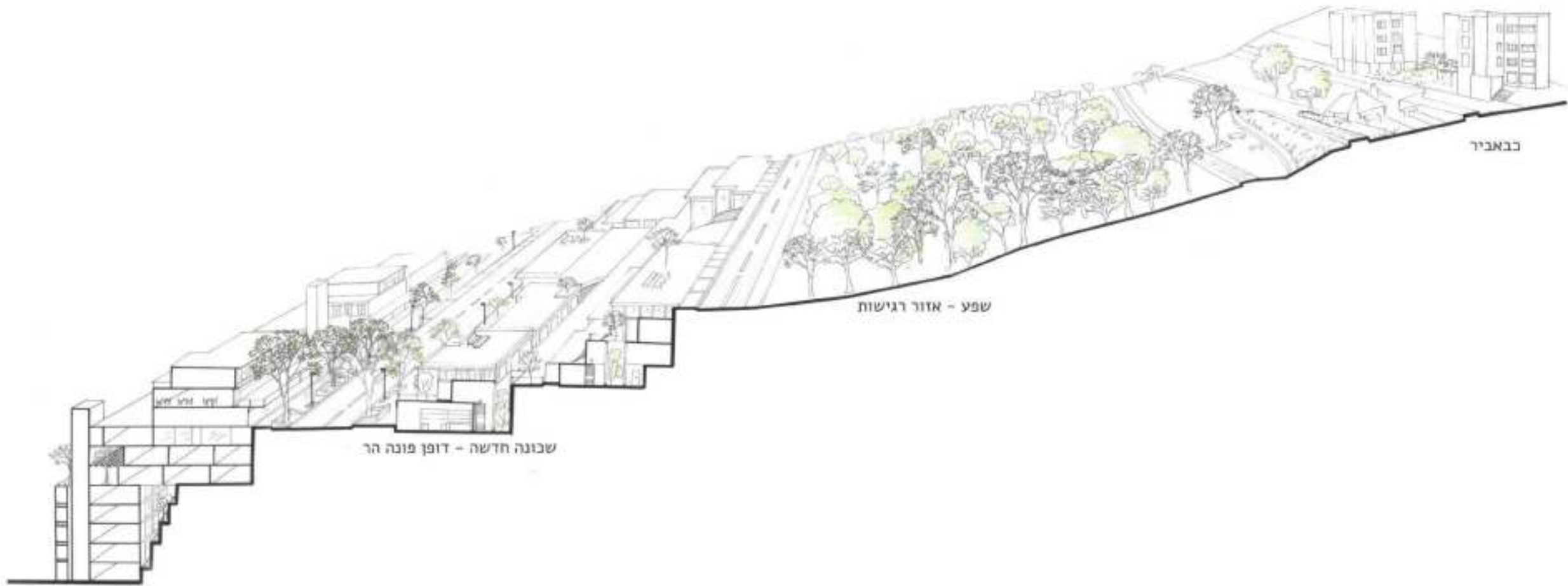
מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

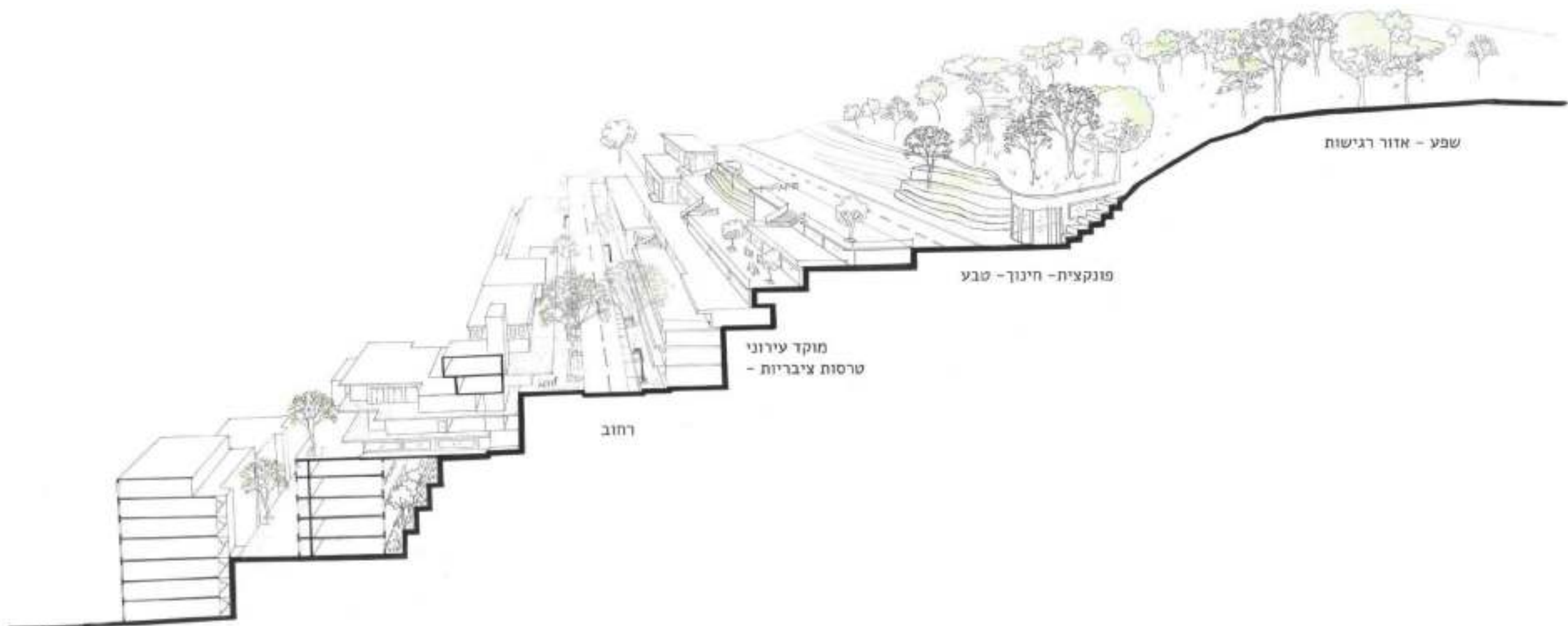
מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

אזור רגישות - קהילה

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

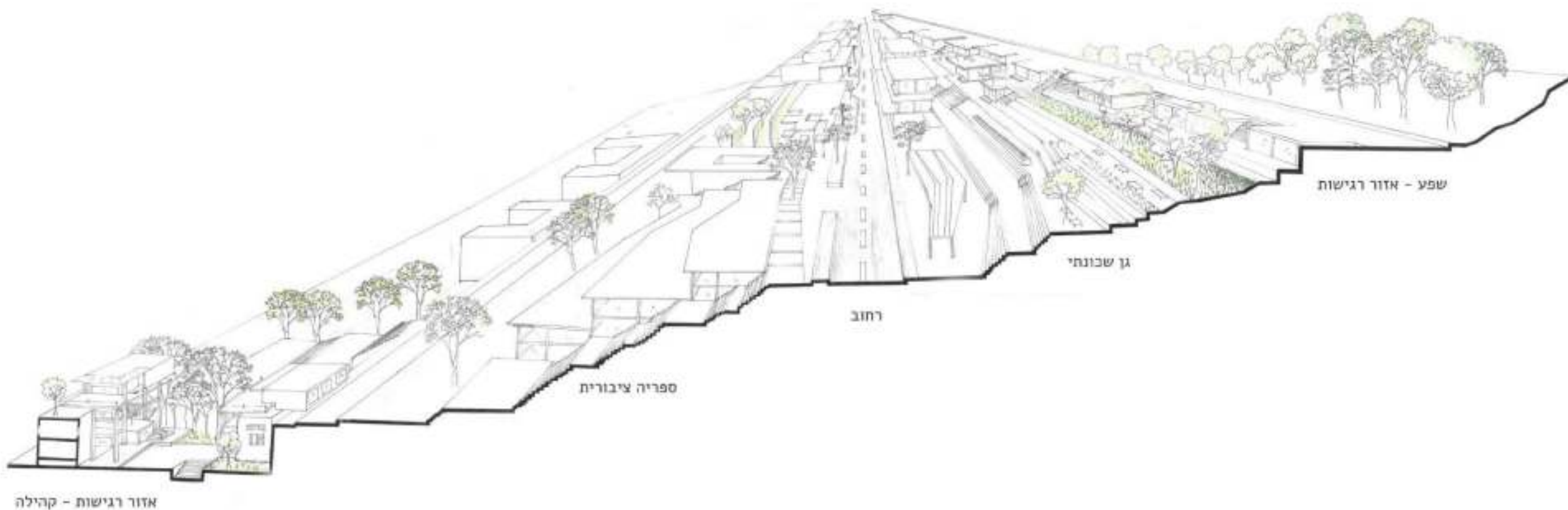
צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

חתך ג.ג קנ"מ במקור 1:250

תכנון

פרוגרמה

סכמה

התמקדות

תצפיות

מיפוי

צילומים

שיחות עם תושבים

תכנון

גיבוש רעיון

תובנות ומסקנות שעלו מהמפגש
המסכם עם תושבי נווה דוד

סיכום מפגש עם תושבי נווה דוד – הצגת פרויקטים

הסבר כללי על תוכן ומהלך המפגש:

במפגש הוצגו בפני תושבי נווה דוד, פעילים חברתיים ומעניינים שלושה פרויקטים העוסקים בשכונה אשר נעשו במסגרת סטודיו עיצוב עירוני וקורס דיאלוג עם קהילה. בתחילתו של המפגש נשמעו מצד תושבי נווה דוד ציפיות תהיות ומחשבות לגבי האימפקט של פעולת התכנון במסגרת הלימודים בטכניון על המציאות העתידית של השכונה.

לאחר מכן הוצגו הפרויקטים תוך הסבר של הראייה הכוללת לכלל חיפה וכן פירוט התכנון שנעשה בנווה דוד ובגבולותיה. התושבים והפעילים הביעו את התרשמותם אודות הפרויקט.

”אם במקרה מישהו בעירייה יתקל בתכנית שאתם עשיתם, או איזה יזם יראה אותה, יכול להיות שזה ייתן רעיון למשהו שייבנו פה באמת, שזה יגרום להם לרצות לעשות פה משהו.”

התרשמות התושבים ופערים שעלו:

נראה כי כלל התכנונים שהוצגו בפני התושבים נתפסו כאלטרנטיבות כמעט אוטופיות לביתם וכהצעות שמאוד רחוקות מהיחס שהשכונה מקבלת במציאות כיום מצד העירייה והיזמים. בין הסיבות לעניין זה, עלתה ההתייחסות שנראתה בתכנונים המוצעים לשטחים הפתוחים, ככזאת השמה אותם כבעלי חשיבות עליונה בסדר העדיפויות במרחב, באופן השווה בחשיבותו למרחב הבנוי ואף ככזאת המייצרת אותו. מעניין לראות כי דווקא ההתייחסות לשטחים הפתוחים ציבוריים המקיימים את ההתנהגות הקהילתית, אשר עלו וזוהו כחשובים מתוך הדיאלוג שנעשה עם הקהילה, נעדרים במציאות מהתכנון העתידי לשכונה. ייתכן כי עניין זה מדגיש את החוסר בשיח עם התושבים ובהקשבה לצרכים מקומיים. נראה שיותר מאשר שהתושבים העלו ביקורות או מחשבות הנוגעות לתכנון שהוצע, דבריהם נגעו לאתגרים אמיתיים שעולים כשמתבוננים על התכנון בקונטקסט המציאות. למשל עלתה התהייה באשר לעלויות הנדרשות לשם ביצוע התכנון בפועל וכן לאישורים הנדרשים. ניתן לומר כי במפגש של התכנון עם עיניהם של התושבים, אשר רואים את המרחב בקונטקסט מציאותי רחב יותר המודע לתהליכים עירוניים עלה אתגר מרכזי, הנוגע לממשק של התכנון עם שחקנים משפיעים, ביניהם בעיקר מוסדות העירייה וכן גופים כלכליים ויזמים.

”יש לכם דרך להשפיע על העירייה? להראות להם את התפיסה והרעיונות שפיתחתם בפרוייקט? עד כמה העירייה מגיעה ורואה מה קורה בטכניון? האם יש קשר בכלל?”

”וואו כזאת מציאות תתאפשר רק בעולם אוטופי, זה בחלום הרטוב של כולנו.”

לסיכום

נראה כי עולה פער גדול בין התכנון שהוא פועל יוצא של הדיאלוג והשיח תוך הקשבה לתושבים לבין האלטרנטיבות הקיימות במציאות להתחדשות עירונית אותם מציעה העירייה. האלטרנטיבות המוצעות מצד העירייה להתחדשות עירונית, כדוגמת תכנית לפינוי בינוי או עיבוי מביעות פער זה בהיותן מנותקות מהלך רוח, רצון, יכולת והתאמה למרכיבים מקומיים.

יש לציין, בהקשר זה, כי היו מרכיבים בתכנון שלגביהם נצפתה ביקורת כלשהי, או לפחות פער מסויים בינו לבין הקריאה שלו על ידי התושבים, אך ציפייה זו התגלתה כמוטעית בעת הצגת הפרוייקט מול תושבי נווה דוד. הפרוייקט מקיים גישה אקסטרוברטית, על פיה נעשה תכנון בגבולות נווה דוד באזור תפר שמהווה ממשק בין רקמות עירוניות שונות, מתוך מחשבה שלא למנטים אלו, להם אימפקט בקונטקסט עירוני נרחב יותר, תהיה השפעה על פנים השכונה. כלומר, ההתייחסות לשכונה היא לא ספציפית באופן שמובדד אותה לפי גבולותיה אלא באופן שבו היא מתקשרת למערך העירוני, למגוון ולפוטנציאל הקיים בו. ניתן לומר כי לפני הצגת הפרוייקט מול התושבים עלתה האפשרות כי הם יביעו חוסר שביעות רצון מסויים לגבי הטיפול האקסטרוברטי, שאינו נעשה באופן בלעדי לשכונה. למרות זאת, נראה כי התושבים הביעו התלהבות הן לגבי הרעיון להקים רחוב מסחרי בסמוך לשוכנתם, ואף לגבי החלטות תכנוניות רבות משקל כמו הקמת שכונה חדשה בין שכונתם לכבביר, חיבור לרמת הנשיא באמצעות פארקים ועוד. נראה כי התושבים מסוגלים לדמיין במוחם סיטואציות הנגזרות מתכנון זה וכי ביכולתם להבין לעומק את המשמעויות וההשפעה שלו על השכונה. למרות הציפייה שהתבדתה, מבט שני על תגובת התושבים לאחר המפגש דווקא מתקבל כהגיוני, שכן נראה שבאופן טבעי מי שמכיר וחי מקום, יבין לעומק את המשמעויות של הפעולה האדריכלית בו.

חוויה זו הייתה בבחינת שיעור נוסף שמדגיש את החשיבות שבשיח עם תושבים מקומיים, של הבנת רוח המקום, אופיו והזהות המתקיימת בו, ביציאה לפעולה תכנונית. החוסר באלמנטים אלו בתהליכים תכנוניים שקורים בשכונת נווה דוד בפרט ובארץ בכלל נראה כמעט אבסורד ומעלה שאלות באשר למניעים ולגורמי ההשפעה על תהליכים אלו. נראה כי הוא מסביר את הניתוק המאפיין את ההצעות הקיימות ומדגיש את הצורך בחיפוש אחר אלטרנטיבה להתחדשות עירונית.

נגישות בעין הים

צוות התכנון: אור אריאב, רועי צברי, עפרה ברוך, אלה חסין.

החיים בעליה מתמדת?

אור אריאב
רועי צברי
עפרה ברוך
אלה חסין

שכונת עין הים.

עין הים היא שכונה קטנה במערב חיפה, היושבת על קו

החוף בין השכונות בת-גלים וקריית שפרינצק. ההיכרות עם השכונה חשפה לפנינו סיפור היסטורי ייחודי, שהחל בראשית שנות ה-30, בעת שנקראה וואדי ג'מאל ויושבה על ידי אוכלוסייה ערבית נוצרית. בשנות ה-50, חלה תפנית, והגיעה לשכונה אוכלוסייה יהודית שיושבה במבני שיכון שהוקמו על ידי משרד השיכון והבינוי. בשנות ה-70 הוסב מבנה בית הכנסת לישיבה תורנית, דבר שהוסיף עוד גוון לאוכלוסייה הקיימת. כיום גרים בשכונה ערבים נוצרים ממעמד סוציו-אקונומי גבוה בבתי צמודי קרקע בני שתיים-שלוש קומות לצד יהודים חילוניים וחרדים ממעמד סוציו-אקונומי נמוך המתגוררים במבני שיכון מטיפולוגיות אופייניות כמו רכבות, מבני H ועוד. הסיפור הייחודי של השכונה מגולם באופן מהותי במגוון האנושי והאדריכלי המרכיב אותה.

בעקבות הרושם החזק שקיבלנו, הגענו להבנה שאנו רוצים לשמר את לב השכונה, עם המרקם העדין והמעניין הקיים, כאשר ההתערבות נועדה לחבר, לשמר, ולחזק אותה.

תודות.

לחוג הגמלאים של מרכז קלור בשכונת עין הים. במיוחד תודה גדולה למלכה

אשכנזי רכזת החוג ולנור אלדין עבאסי רכז התרבות על הליווי והתמיכה בפרויקט.

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון, חיפה | סמסטר אביב תשע"ז שנה ב | תכנון בדיאלוג עם הקהילה

אדוארד וסמיה כרכבי

(אדוארד) גדלתי בשפרעם, סמיה אישתי גדלה בנצרת, התחתנו בשנת 73.

עברנו יחד לבת גלים, לאח מכן לעין הים. עברנו שלושה בתים יחד סמיה ואני, בכל בית שעברנו נולד לנו ילד. יש לנו שתי בנות ובן. (סמיה) אנחנו גרים בשכונה 35 שנה, הגענו לשכונה בשנת 81, באו לקנות כאן. אמא שלי זכרונה לברכה אמרה לי מה את הולכת לקנות חיירבה? כי הבית היה מטונף, עם המרפסת יצאתי החוצה, מהסלון שלי הרסתי קירות ושיניתי הרבה בבית, היו דירות קטנות. **העיני הגדול שהיה לנו פה זה שאין תחבורה למעלה. עלינו עם סלים עם עגלות, אם זה בחורף אם זה בקיץ. עשינו הפגנות... אין אין אין מה שלא עשינו עד היום אין אוטובוס, גם שכונתי אין.** כשבאנו לגור פה בקושי היו שתי מכוניות בשכונה, עכשיו אין מקום לחנות, לכל משפחה יש 2-3 מכוניות. לא היה מגרש ילדים, לא היה גנים, לא היה שום דבר. פשוט השכונה הייתה מתה. כלום כלום כלום, אפילו מכולת בשכונה בקושי הייתה, היה יהודה זכרונה לברכה, אבל מה היה אצלו? שום דבר. **ביום שישי היינו רצים או יום חמישי בערב וקונים חלות, את זוכרת? כל אחד איזה עשר חלות. עד שמגיעים הבייתה את כל העליה הילדים מסיימים 3 חלות. את יודעת מה זה לסחוב ככה את הילדים? אני גידלתי פה שלושה ילדים, נכים עם מקלות עולים את העליה הזאת היום.** היום אף אחד לא גר פה. אחד עזב את הארץ בכלל, ילדה אחת בתל אביב הולכת ובאה והשניה נשואה עם שלושה ילדים. **התקדם, אבל בינתיים זה לא השתנה, שום דבר לא השתנה,** השתנו שכנים, חלק נולד חלק מת, אין אומרים דור הלך דור בא. יש כאן דירות שיכון של עמידר, אז הם מושיבים פה משפחות, אבל הם לא יודעים איזה עליה זאת. מה קרה שאנשים בונים, דוגמא, הם בונים כביש פה ישר, לכי תעלי למעלה למעלה, יש שם שכונה אחרת, עשירים.

למטה היה גן פעם שזכרונה לברכה סימונה סיקורי פתחה פעם, את זוכרת? אברם חלצי, רבקה וזה היו. **יהודים וערבים ונוצרים פה, אין לנו בעיות איתם. דו קיום בשכונה עשר. צריך לאהוב את האחר, כולנו אלוהים ברא אותנו, יש לנו את אותו האלוהים, צריך לחיות ביחד. הילדים שלי, יש לנו השכנים שלי יהודים, ארוחות עושים ביחד. עד היום זה למופת.** אבל, לפעמים יש קורה שיש בנאדם שזורק מילה פה ושם כשיש משהו, אני מתעלמת, אם היה מבין אז הוא היה מדבר איתי, בכל מקום יש את זה.

אנחנו רוצים שינוי בשכונה, צריך לפחות שיסדרו לנו הסעה עד למעלה, יש אנשים שלא מגיעים למועדון כי אין להם הסעה אין להגיע למעלה. יש אנשים זקנים עם שני סלים ושני מקלות, אין לו אין לעלות למעלה, אין. שכונה כזאת יפה, יש גם דברים, כלבים שמסתובבים ועושים את הצרכים שלהם ואף אחד לא איכפת לו, יש דברים שהעירייה צריכה לעשות ולשנות ואנחנו לא יכולים לעשות לבד.

אנחנו סוג ב'? דווקא פה יותר יפה מאשר למטה, תשבי בגינה שלי ותראי איזה יופי, תענוג, איזה אוויר, לא מדליקים מזגן. כשאין תחבורה לעלות למעלה, אין את רוצה שאנשים יעלו אחרי יום עבודה? מהסופר עם דברים? אין יסחבו אנשים באמת? איפה יונה יהב למה הוא

חיים (שריף) ופולט בוגנים

באתי בגיל שבע והייתי קיבוצניק 20 שנה, בקיבוץ יד מרדכי, התגייסתי לצבא חזרתי לעבוד במשק. ואז הכרתי את הבחורה הזאת החמודה, קוראים לה פולט. **הסתדרנו, עזבתי את הקיבוץ בלי פרוטה אחת, הצלחתי.** בהתחלה היינו גרים בחליסה עד שהגענו לפה. באתי עם מקצוע מהקיבוץ, החזקתי מסגריה שם, הייתי מסגר. אחר כך עבדתי בתעשייה צבאית 30 שנה.

אנחנו גרים ביאיר שטרן איפה שעושים תמ"א 38. בנו פה את השיכונים ברחוב יאיר שטרן בשנות השישים, זה היה בשביל עולים מרוסיה, בסוף לא באו והגיעו במקומם אנשים מוואדי סאליס, מפונים. מילוא פה את כל הדירות, בהתחלה היה פה פשעים הרבה, נרקומנים. אחרי שהם הגיעו, היו פה מכולות, לא היה פה אף אוטו, כל השכונה לא היה אוטו אחד, היום כל משפחה שלוש מכוניות. אני הייתי פה שולט בכל החבר'ה היו קוראים לי **שריף**. הרבה עזבו מפה, יש כאלה שעזבו למחנה דוד, אני מתכוון לבית קברות (כולם צוחקים). **אני כבר חמישים שנה פה, אני בין הראשונים שהייתי פה, השיכונים היו חדשים, נכנסנו לבניין היה חדש לגמרי לדירה חדשה.** יש לי ארבעה בנים, בת אחד ושמונה נכדים.

השכונה השתנתה, התחלפו אנשים, היום אני בן 77, אנחנו גרים באותו הבית. אני גר איפה שעושים עכשיו תמ"א 38 אז אני מרוויח מעלית ומרפסת. זה בית יותר נוח עכשיו אנחנו כבר זקנים אז זה חשוב.

את רואה שאנחנו מאוחדים ביחד פה, אני אין לי גזענות אין לי דברים כאלה אני בנאדם שאוהב כל אחד ומעריך כל אחד. ואנחנו ביחד כמה שנים פה, מסיבות וימי הולדת, מלכה היא האחראית.

מלכה אשכנזי

גרה פה 35 שנה, לפני כן גרה בהדר ברחוב הגפן כמו אדמונד.
עובדת במתנ"ס קלור של עין הים בתור רכזת חוג הגימלאים.
משתמשת לרוב במטרונית כדי להגיע ממקום למקום, עושה קניות בקרית אליעזר, המכולת השכונתית מאוד יקרה.
בבית הכנסת משתמשים כל הזמן, בייחוד בחגים ראש השנה ויום כיפור.
גם הישיבה היא בית כנסת. **טוב שיש לנו את הישיבה פה, כי מרגי-**
שים את החגים. פעם היה שם בית כנסת, היום עדיין יש בית כנסת.

אזריק

שינו את השם, ואדי ג'מל, חבל. הייתה שכונה עילית של
ערבים, כמו דניה. צריך לפתוח עוד שכונות לבנייה בחוץ ולא
לצופף.
בית ספר אין, אפילו קופת חולים ולא גני ילדים. כל אחד צריך
לרוץ, אין דואר או בנק. מגיע למתנ"ס מרחוב הגפן.

סוהלה המאם

אני מנצרת, משנת 65 אני בבית הזה ברחוב העוגן, 8 שנים לפני כן הייתי
בדירה אחרת גם כן ברחוב העוגן.
כששואלים אותי איפה את אוהבת להיות, אני אומרת רק כאן. כל
השכונה טובה, חיפה טובה, אוויר טוב.
בעלי נפטר לפני 6 שנים, אני והבן שלי לבד בבית. תחנת האוטובוס בדיוק
מול הבית שלנו.
אני עושה קניות בסופר של קרית אליעזר, שם הכי טוב אני כל יום שם.

אדמונד אשקר

גר ברחוב הגפן בהדר, אבל בתו גרה ברחוב התורן 42, בבניין עם המרפ־
סות העגולות, גרה 7-8 שנים שם. למתנ"ס הוא מגיע עם שני אוטובו־
סים. **הייתה שכונה יפה, חבל שבנו שיכונים, קלקלו את**
השכונה. היו בתים עם אבן יפים, כל אחד לחוד. עדיף.

הנושאים העיקריים שעלו מהשיח עם התושבים:

ג. בעיית הנגישות בשכונה בייחוד ברחובות העליונים, שיפועים קשים להליכה במיוחד לאוכלוסייה המבוגרת. מחסור בפתרון של תחבורה ציבורית.

2. חסרות פונקציות חשובות בשכונה, אין קופת חולים, אין בית ספר, אין גני ילדים, אין מרכז מסחרי, אין מוסדות תרבות, אין סופר מלבד המכולת השכונתית שהיא יקרה ועוד.

3. השכונה מרגישה מנותקת מחיפה.

4. דו הקיום החיובי שעובד בשכונה שבא לידי ביטוי בפעילות המתנ"ס בכלל ובחוג הגמלאים בפרט.

5. ההזנחה שהשכונה חווה בעשורים האחרונים יחד עם התיישנותה
הזדקנות האוכלוסייה.

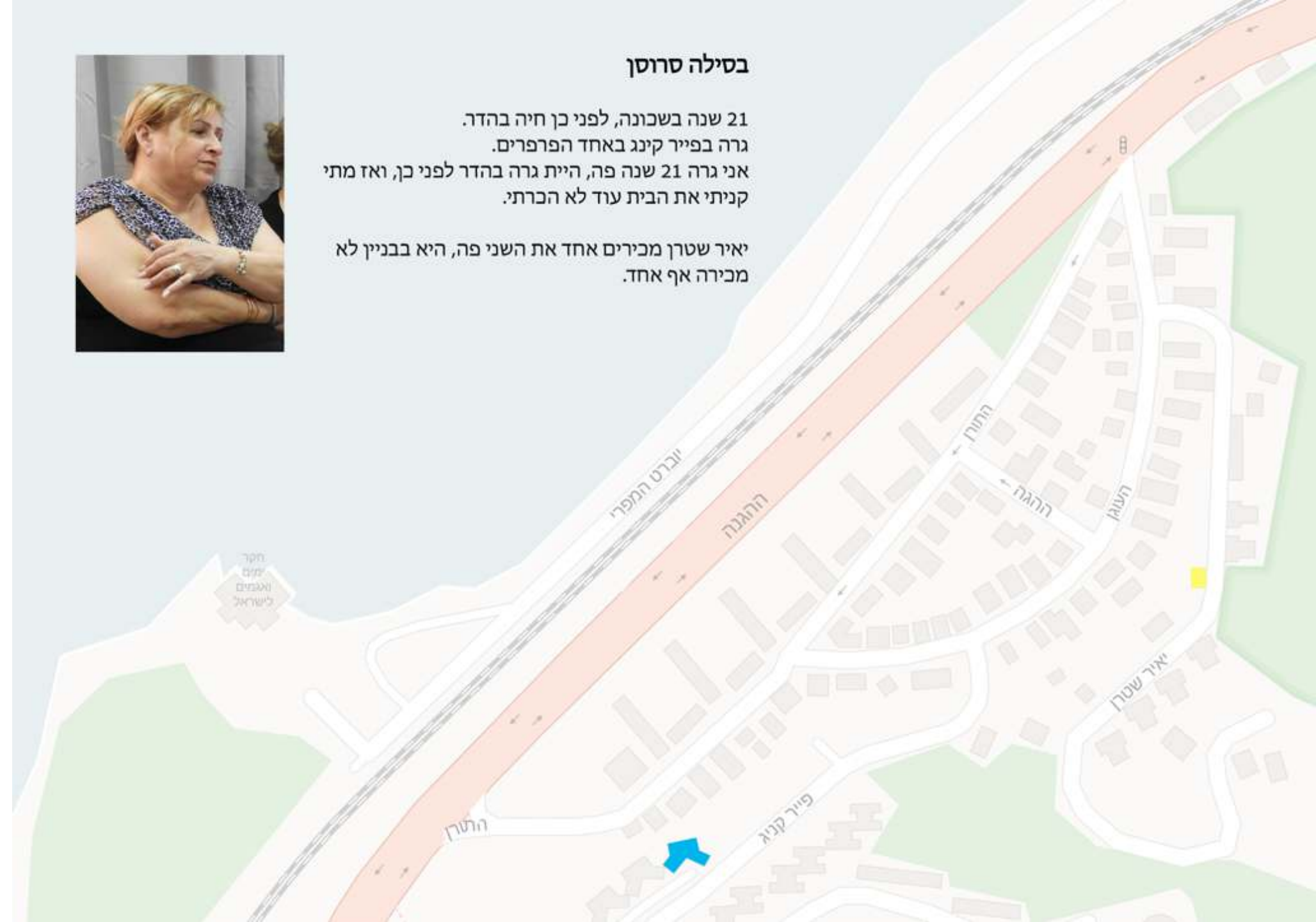
6. ההבדל באופן שבו האוכלוסייה הערבית-נוצרית רואה את השינוי בשכונה לרעה עם הקמת השיכונים בשנות השישים.

בסילה סרוסן

21 שנה בשכונה, לפני כן חיה בהדר.
גרה בפייז קינג באחד הפרפרים.
21 שנה פה, היית גרה בהדר לפני כן, ואז מתי
קניתי את הבית עוד לא הכרתי.

איר שטרן מכירים אחד את השני פה, היא בבנין לא מכירה אף אחד.

פרוגרמה לתכנון

1. תכנון חיבור וקישוריות השכונה עם הסביבה- כבישים ודרכי הליכה.
2. תכנון קו תחבורה שכונתי כולל תחנות עצירה מוצלות.
3. תכנון פונקציות ציבוריות שחסרות בשכונה לרווחת התושבים.

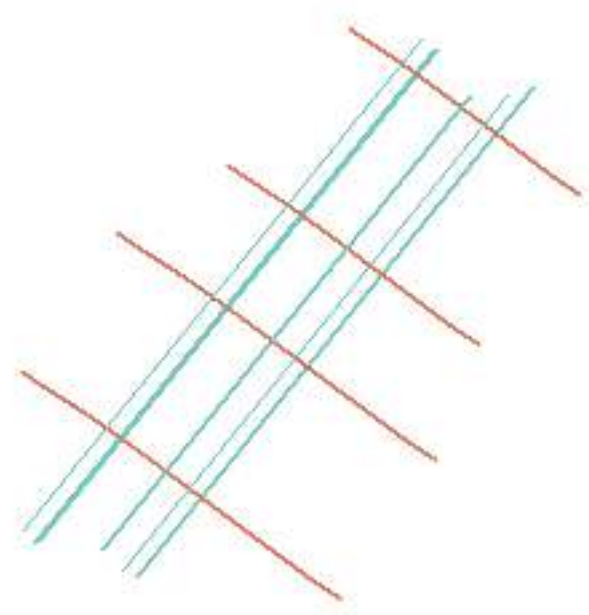
עקרונות תכנון

עקרון ראשון שהוביל את התכנון הוא **קישור ואיחוי מרקמים** בדגש על הליכתיות. קישוריות השכונה לנקודות מפתח שאיתרנו במרחב הסובב אותה. העקרון השני, נובע ממיקום השכונה בתפר בין ההר לים, יצרנו מרקם מתווך **המחבר את השכונה לטבע**. בעקרון השלישי, נשענו על **מערך התנועה** הקיים בשכונה, חידדנו ועיבינו אותו לכדי **גריד נהיר וקוהרנטי היוצר היררכיה**. העקרון הרביעי והאחרון הינו הגדרת אזורים רגישים שייעדנו לשימור ולשחזור, אל מול אזורי התערבות בהם הוספנו פונקציות חיוניות שחסרו בשכונה ועיבינו את מערך המגורים הקיים.

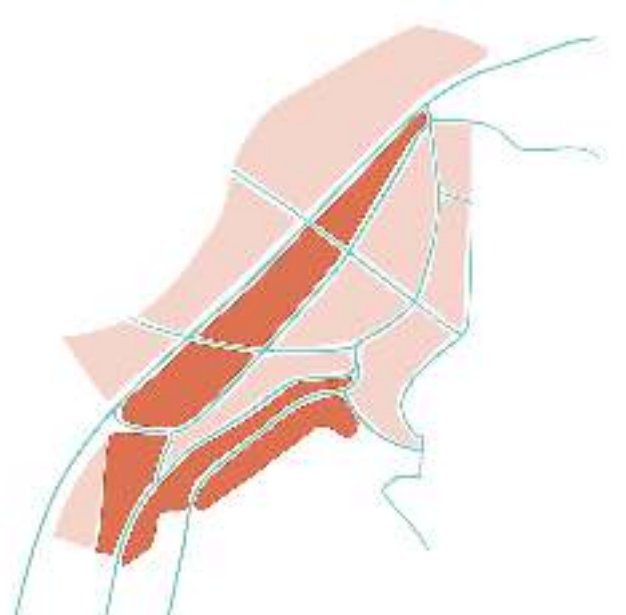
סכמות רעיוניות

חיבור לטבע - בין הר לים

קישוריות - גריד דרכים

שימור מול התערבות

”אל תשליכני לעת זקנה. ככלות כוחי אל תעזבני”.

תהילים

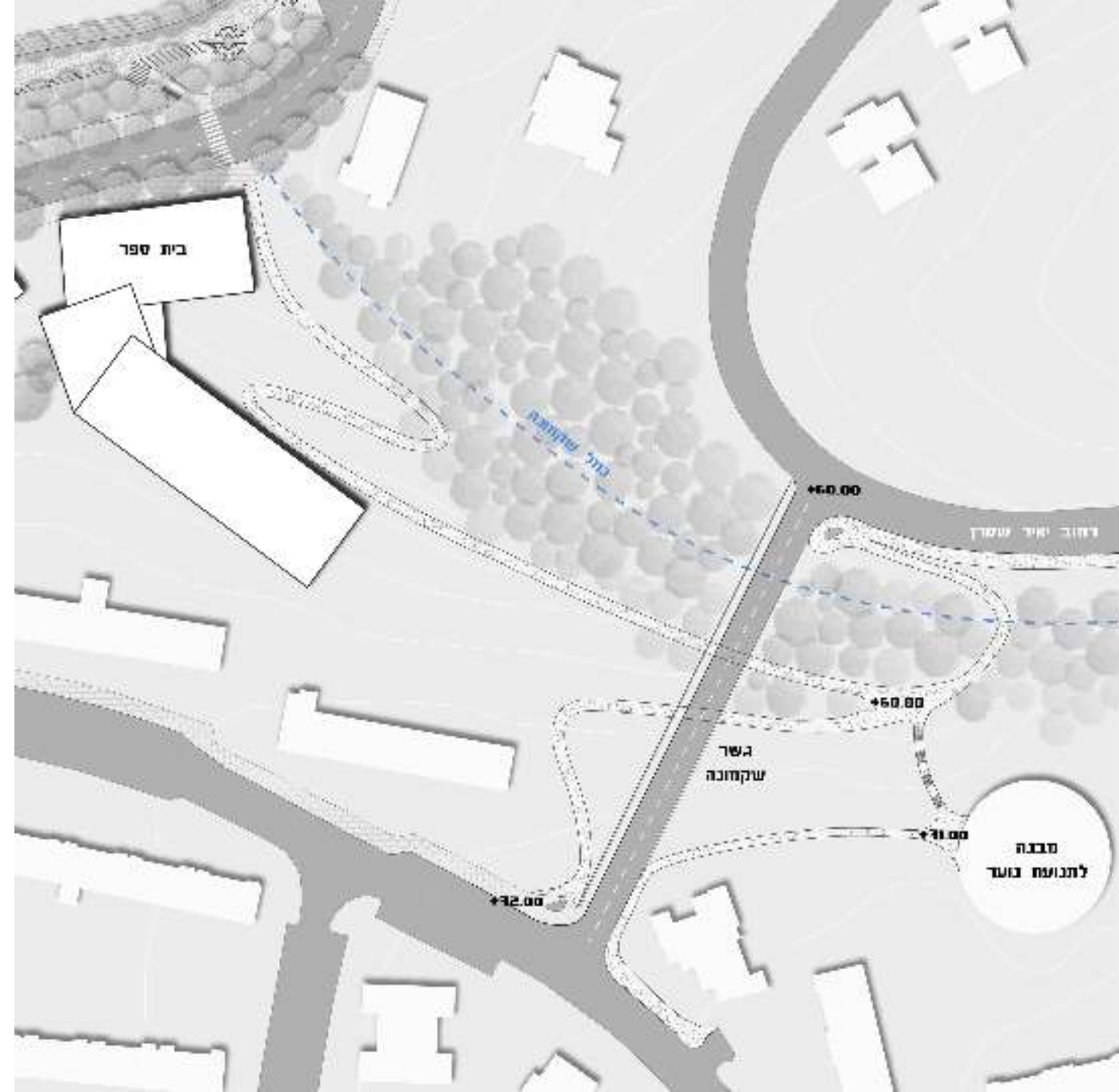
תכנון חיבור וקישוריות השכונה עם הסביבה- כבישים ודרכי הליכה

1. חיבור באמצעות גשר המחבר בין רחוב יאיר שטרן לבין רחוב ז'אן ז'ורס
2. חיבור בין שכונת קרית שפרינצק לעין הים באמצעות יצירת המשך מרקם בין השכונות שכולל:
 1. עיבוי מגורים
 2. מרכז מסחרי הכולל פונקציות כמו קופת חולים, בנק, דואר, סופר ועוד.. לרווחת התושבים.
 3. מתחם של בית ספר וגני ילדים
 4. טיילת דוכיפת שמתחברת מלב השכונה לגינה הקהילתית ולמצפה דוכיפת בקרית שפרינצק.
3. יצירת מדרחוב ברחוב ההגה ושיפוץ המרכז המסחרי הקיים בו.
4. חיבור טיילת ושחזור חוף הים בין טיילת שיקמונה לבין רחוב הוברט המפרי.
5. שלושה חיבורים נוספים בין פרויקט מגורים פינוי ובינוי בין רחוב התורן לדרך ההגנה.
6. חיבור צפוני- שביל הליכה נופי לסטלה מרים.

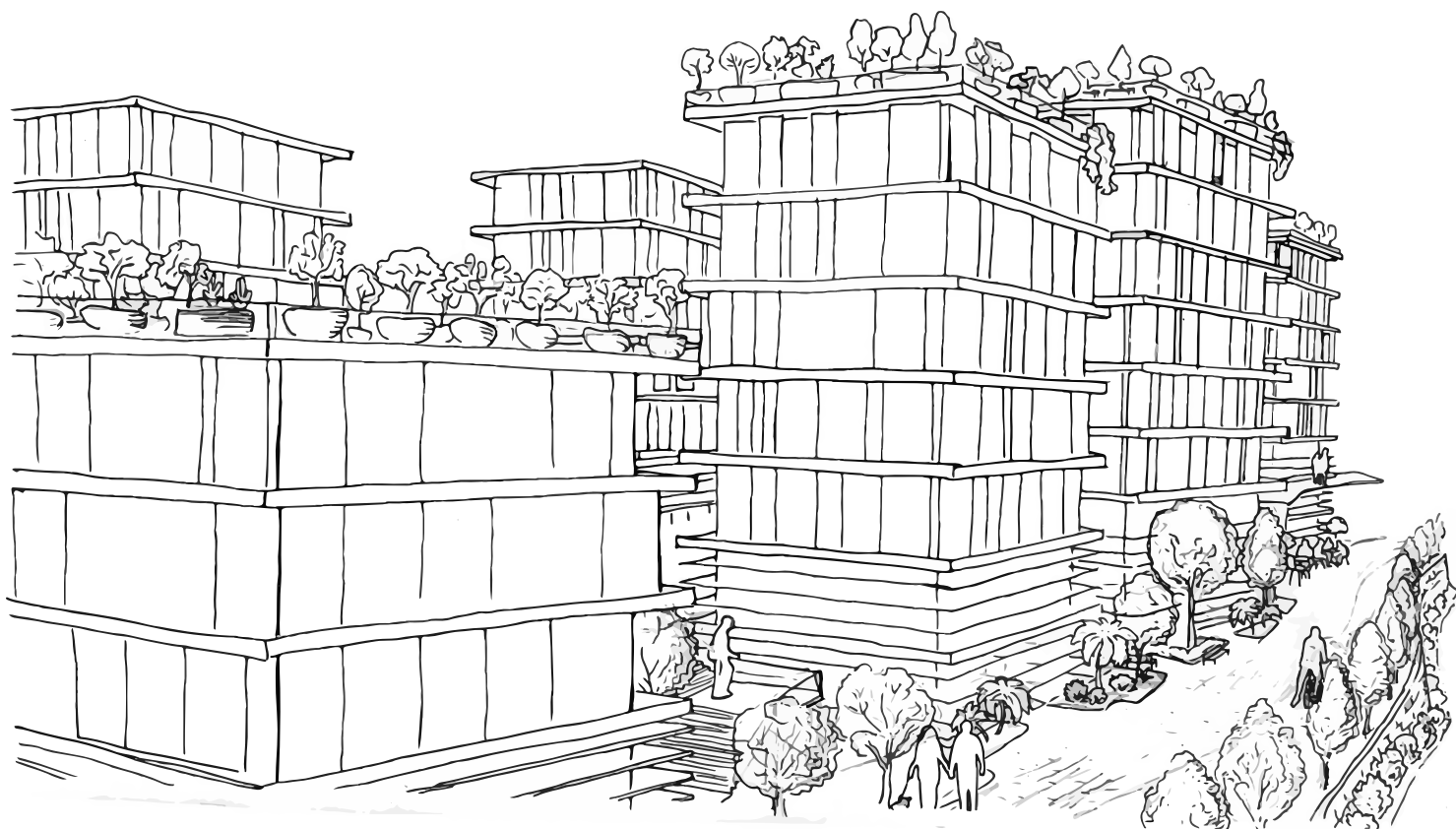
חיבור באמצעות גשר המחבר בין רחוב יאיר שטרן לבין רחוב ז'אן ז'ורס

בעקבות החיבור יוכל לעבור קו אוטובוס חדש ויעיל דרך השכונה וחלקיה העליונים ואף להתחבר למרכז חיפה דרך דרך צרפת.

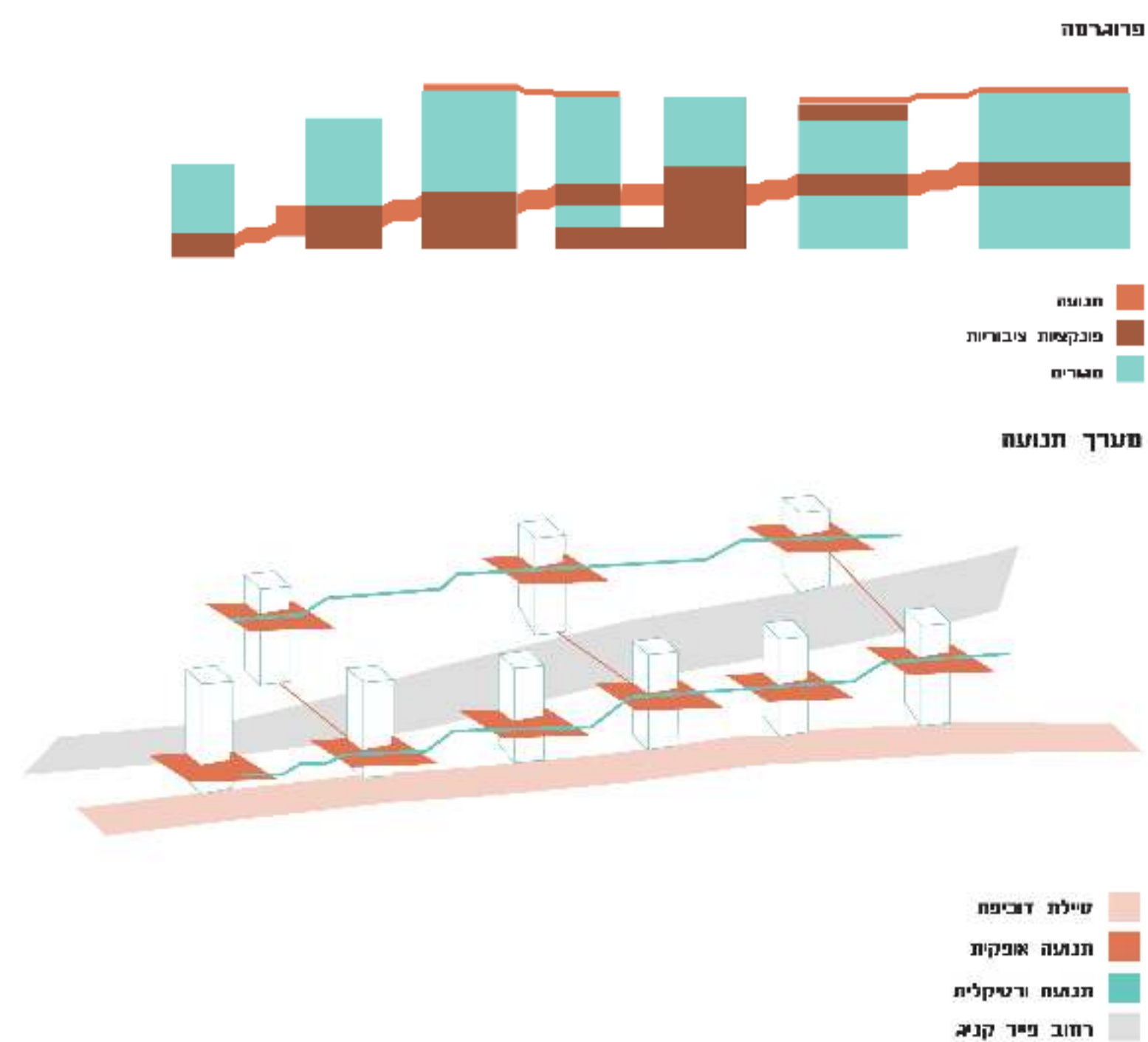
חיבור בין שכונת קרית שפרינצק לעין הים באמצעות יצירת המשך מרקם בין השכונות

1. עיבוי מגורים
2. מרכז מסחרי משולב במבניי המגורים הכולל פונקציות כמו קופת חולים, בנק, דואר, סופר ועוד לרווחת התושבים.
3. מתחם של בית ספר וגני ילדים
4. טיילת דוכיפת שמתחברת מלב השכונה ועד לגינה הקהילתית ולמצפה דוכיפת בקרית שפרינצק

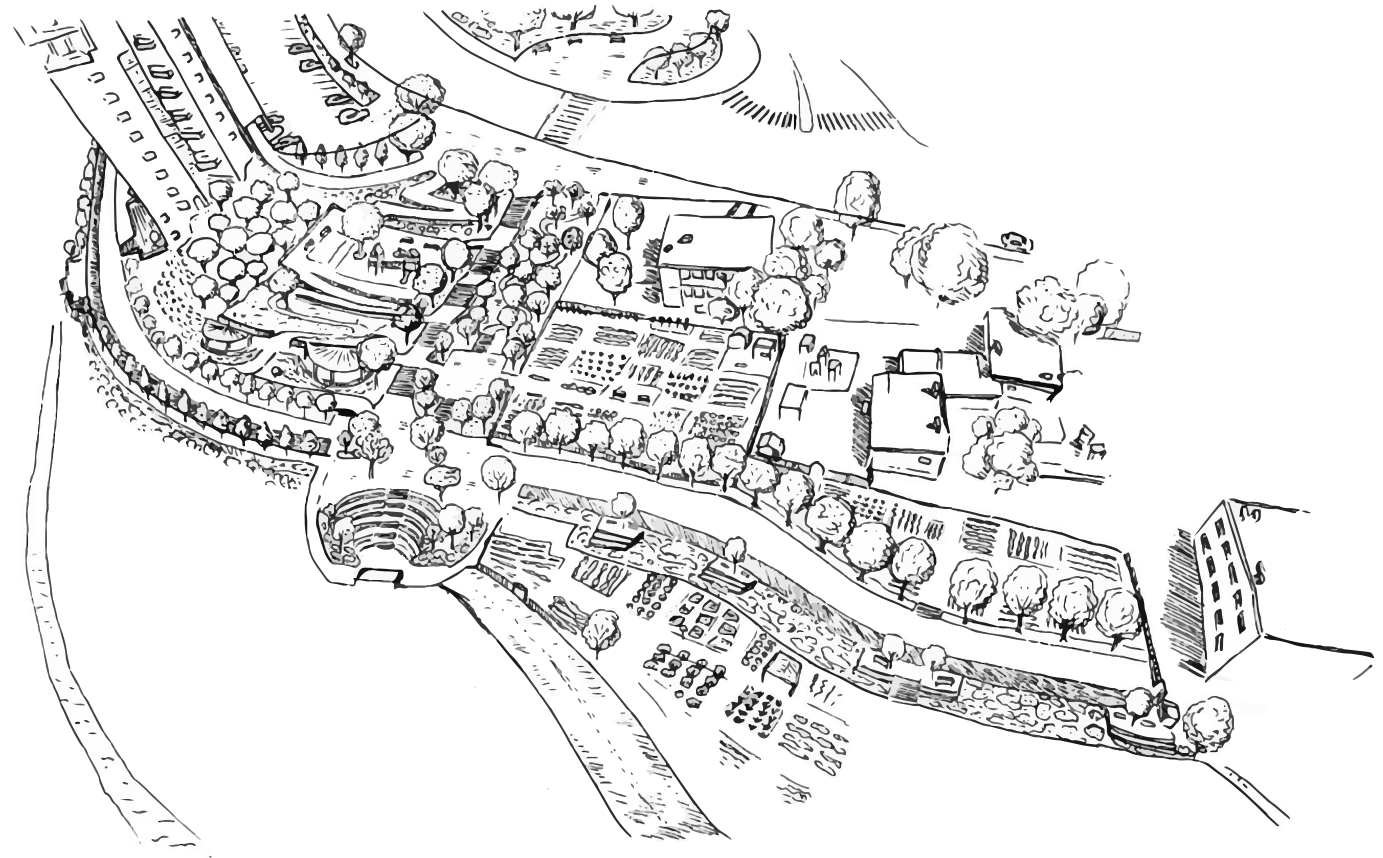

מבט מכיוון טיילת דוכיפת לרחוב פייר קניג

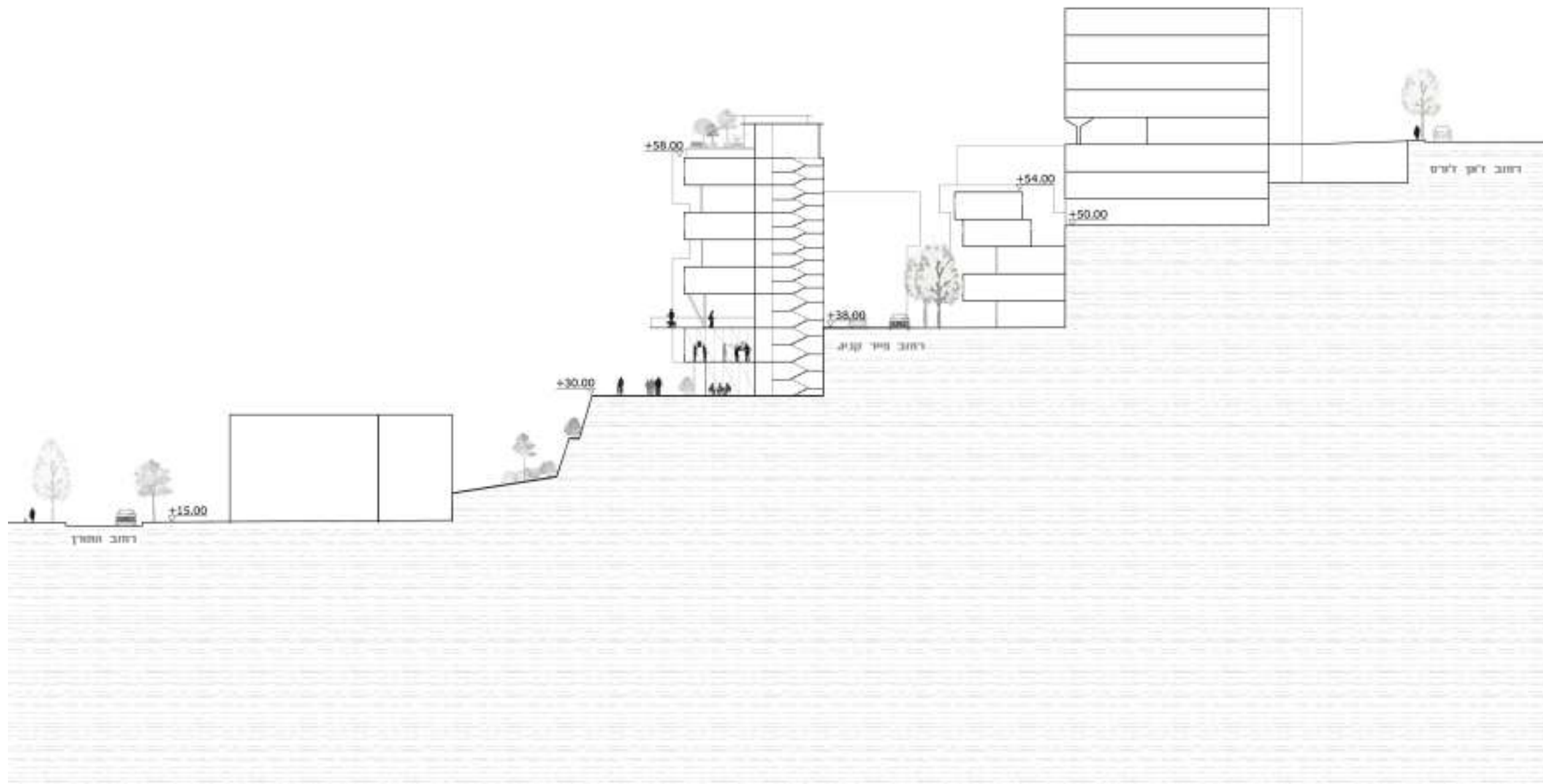

חתך בין רחוב זיאן זיורס לרחוב התורן - מציג את חיבור הפרויקט למרקם השכונתי הקיים

מבט אל טיילת דוכיפת בחיבור לגינה הקהילתית ולמצפה דוכיפת

מדרחוב רחוב ההגה ושיפוץ המרכז המסחרי

1. לב השכונה, רחוב ההגנה הופך למדרחוב עם שדרת עצים מדורגת
2. הכניסה לבית הכנסת, לישיבה, למרכז כלור כולן מודגשות ומונגשות.
3. המרכז המסחרי עובר שיפוץ
4. בצד השני של הצומת לצד הישיבה נבנה גן ציבורי ודק המהווה שטח ציבורי מרכזי בשכונה
5. המדרחוב פתוח עם מבט לים כשפרויקט המגורים החדש שברחוב התורן מתחבר באמצעות המשך המדרחוב עם דרך ההגנה כך שנוצר מבט פתוח לים.

המצב הקיים

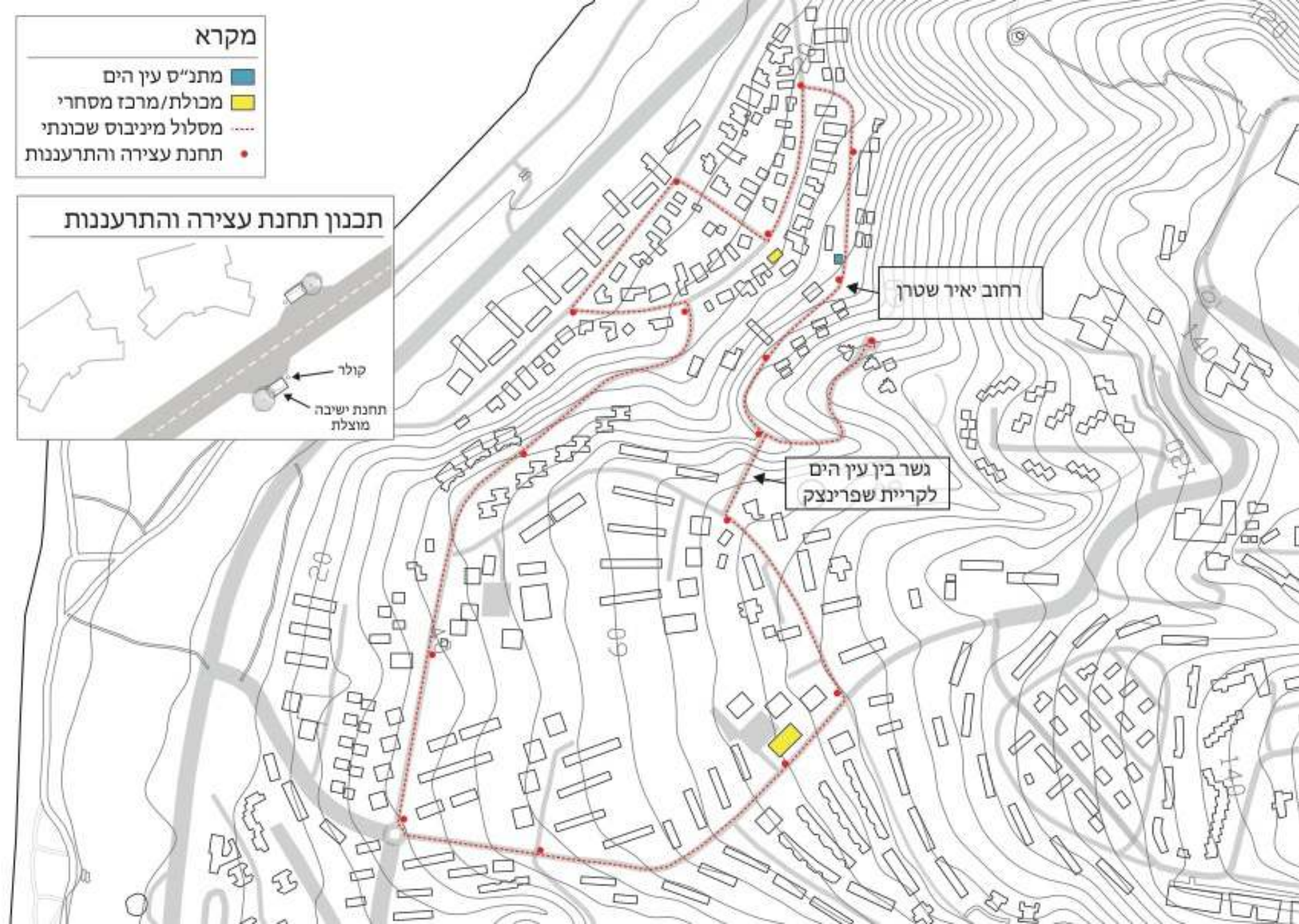
פוטומונטאז' למצב המוצע

תכנון קו תחבורה שכונתי כולל תחנות עצירה מוצלות

קו אוטובוס/ מיניבוס/ שאטל שמגיע בתדירות נמוכה לנבכיי שכונות מסוימות בחיפה, הקו הזה מיועד לקשישים והוא דואג שהם יוכלו ללכת לסידורים שלהם, הוא יקח אותם מהמקומות הבלתי נגישים בהם הם גרים בתדירות של פעם/ פעמיים בשבוע לצרכי קניות, לבית מרקחת ועוד. המסלול של הקו והשעות שלו יהיו קבועות, ויועברו באופן ברור לתושביי הגיל השלישי בעיר.

תחנות העצירה של קו האוטובוס ישמשו את תושביי השכונה הקשישים גם בהליכה לביתם, באמצעות תחנות עצירה אלו יוכלו לעשות הפסקות במעלה הדרך ובכך להקל על המסע.

סיכום ומסקנות לתכנון

במפגש השני סיפרנו והראינו לחבריי החוג חלקים מתוך פרויקט התכנון שלנו, רוב השיח נסב סביב הנגישות של השכונה ולאו דווקא כלל את כל האספקטים שהגענו אליהם בתכנון, ניתן לראות חלק מהתגובות בסרטון שערכנו לאחר ראיונות עם התושבים.

מה	היינו	עושים	אחרת?
היינו מכניסים פונקציות ציבוריות לנקודות העצירה שעשינו, שישמשו את התושבים, כלומר שקופ"ח או הדואר נניח יהיו בנקודות שסימנו כעצירות, וכך זה יגרום אולי למעורבות נוספת של התחבורה הציבורית בשכונה, אולי זה יגרום לעירייה להשקיע במקום כיוון שיהיה לה רווח מכך.			

בתהליך התכנון היינו יכולים לשלב "מערך ניסויי" בו היינו נוסעים עם מכוניותינו הפרטיות לראות באמת מה הנחיצות של מערך ההסעות ובאמת את מי הוא משמש. כך היינו יכולים לגלות עוד על המיקומים הרלוונטיים של העצירות, והאם יש להפחית או להוסיף כאלה. על מנת להביןמה רמת הנחיצות של שירות שאטל בתוך השכונה.

במידה והיינו מגישים הצעה זו לעירייה אנו חושבים ש"מחקר" כזה היה יכול להוכיח את הנחיצות של התחבורה הציבורית בשכונה ועד כמה החיים ללא תחבורה ציבורית קשים, בייחוד לאוכלוסייה המתגוררת בשכונה.

בנוסף, הרחוב של המתנ"ס - יאיר שטרן, הוא רחוב צר ועמוס במכוניות, הסדרה של מקום חניה והרחבת הכביש הכרחיים בייחוד בהצעת התכנון שלנו.

לדעתנו, התגלה פער הבנתי בינינו לבין התושבים, כלומר, פער בציפיות שהתושבים תלו בנו וביכולת שלנו לשנות את המצב. עובדה זו גרמה לכך שרוב השיח סבב סביב היכולת שלנו לשנות בפועל את המתרחש בשכונה והתרכז בעיקר בפן האדמיניסטרטיבי של התכנון ולא בהכרח הקיף את המרחב והשיח הכולל עליו רצינו להתעכב.

באופן כללי, האינטראקציה עם התושבים והתהליך אותו עברנו יחד איתם, נתנו לנו נקודת מבט שונה ומעניינת לפרויקט אותו עשינו במקביל בסטודיו תכנון. למעשה, ההצעה הראשונית שלנו לדיאלוג הייתה מוזיאון היסטורי שמכיל את סיפורי האנשים החיים בשכונה ואת האופי האדריכלי המיוחד שלה. הדיאלוג עם התושבים שינה כמעט לחלוטין את אופי ההתערבות שהצענו בסוף התהליך, לדעתנו, בצורה חיובית

ניתן לומר, שאת עובדה זו כל אחד מאתנו ייקח לפרויקטים הבאים אותם נבצע - הקשר עם התושבים צריך להיות נוכח בתכנון ואף יכול לחולל אותו ולגרום לתמורות משמעותיות בתוצרי העבודה והמהות שנוצרת.

הגברים

הנשים

ממבנה נטוש למרכז חברתי בנווה דוד

צוות התכנון: חן למברט ושרה מורגיא.

גינה קהילתית בנווה דוד

חן למברט
שרה מורגיא

נווה דוד - גינה קהילתית

נווה דוד מיוצגת לרוב כשכונה לא מטופחת וחלשה. בפרויקט שלנו בחרנו להסתכל על החוזקות של השכונה ושל תושביה ולהדגיש אותם. חוזקות כמו קהילתיות ורב תרבותיות שמקבלות ביטוי כבר היום בגינה הקהילתית הקיימת. אנו מטפחות אותה ונותנות לה את המקום המגיע לה בתוך קהילת נווה דוד.

תודות

ללונה - על הזמן והרעיונות המצוינים שמתוכם נבע הפרויקט
לעובדי הקהילה - לתושבי השכונה ועובדי הגינה - על שיתוף הפעולה
לנאווה ולאורית - על ההנחיה בפיתוח הפרויקט

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון, חיפה | סמסטר אביב תשע"ז שנה ב | תכנון בדיאלוג עם הקהילה

המפגש עם התושבים

במפגש הראשון עם פעילי השכונה שמענו על כך שכל התכניות להתחדשות העירונית לא כוללות שטחים ציבוריים, אלא יש תכנון רק של שטחים ירוקים קטנים סביב הבניינים. לכן, רצינו להתמקד בתכנון מבנה ציבור יחד עם שטח ציבורי ירוק. בתחילת התהליך התמקדנו באזור הנטוש שבו היה בית הספר שוב ובית הספר המקצועי. בשיחה הראשונה שלנו עם לונה, פעילת השכונה, הבנו כי השטח מכור ליזם פרטי ויבנה שם מלון.

החלטנו לשנות את המיקום כדי ליצור פרויקט מציאותי. מתוך שיחה עם לונה, הבנו את משמעות וחשיבות הגינה הקהילתית עבור השכונה, כביטוי לרב תרבותיות שקיימת בה. מטופחת, תרבותית אבל לא אסתטית "והחשש הוא שהעירייה לא תיקח אותה בחשבון בתוך תוכנית ההתחדשות העירונית, לכן בחרנו לפעול בה ולהנכיח את קיומה בשכונה ולא לפעול ליצירת שטח ציבורי חדש לגמרי. אם הגינה תהיה מטופחת ומפותחת לתושבים תהיה סיבה, הצדקה וכוח להתעקש על המשך קיומה.

אחד המאפיינים העיקריים בגינה הוא הגורם הרב-תרבותי". הרבה קהילות שונות, הנה האישה מרוסיה באה ורוקדת עם האיש האתיופאי, ריקוד אתיופי למוזיקה רוסית, ממש רב תרבותי!"

מגדלים שם צמחים שונים ממקומות שונים בעולם, בעיקר אתיופיה וברית המועצות. הגינה היא נקודת מפגש של האוכלוסיות השונות הגרות בשכונה, וגם בשכונת שער העלייה.

מצד אחד הגינה מתוארת כמקום מאוד פעיל, שבו משתתפים הרבה אנשים ממוצא שונה ויוצרים שיח וחיבור ביניהם. לפי אותם תיאורים המשתתפים מקיימים בגינה מפגשים רבים, בעיקר בחגים. מצד שני, יש אנשים שמתארים את המקום כגינה לעבודה בלבד": "אין כמעט חברה למרות שזה מה שרצו שיהיה פה". בנוסף, גם העבודה היא עצמאית ובקבוצות לפי המוצא של המשתתפים": "אין קשר כל כך עם העובדים האתיופים. רוצים שיהיה, מדברים על קשר... אבל באמת אין קשר. קשה בגלל השפה", "הם [האתיופים] מגדלים תירס, מלא תירס ואנחנו את מה שאנחנו מכירים מרוסיה, תפוח אדמה, חסה"...

אבל הגינה קריטית גם מבחינות נוספות", אני לא יודעת, אבל אני חושבת שיש אנשים שחיים מהגידולים האלה, זה עצוב מאוד, זאת מציאות כואבת. "לכן קיימת חשיבות בשימור הגינה גם לאחר ההתחדשות העירונית.

בשיחות עם לונה הבנו על פעילויות נוספות שאפשר לקיים בשכונה. למשל, לונה מדריכה קבוצות של נשים אתיופיות כדי לעזור להן בקליטתן בארץ, היא מנסה ללמד אותן את השפה העברית ואת התרבות הישראלית. יש ניסיון לשלב אותן עם נשים ישראליות. לדוגמה, הכרת המאכלים האתניים תרבותיים של שתי הקבוצות, אחת לשנייה.

מבין תושבי השכונה ישנם תושבים בפנסיה ללא תעסוקה ביומיום שלהם", אנשים מבוגרים יושבים סתם בחוץ, למרות שיש להם מועדון גם פה [בנווה דוד] וגם בשער העלייה". "הרבה מהנשים האתיופיות המבוגרות אין להן מה לעשות אבל הן מאוד מוכשרות, ברקמה ובעבודות יד, הן יכולות ליצור ולמכור", "יש הרבה אנשים שאוהבים אוכל אתיופי... יש אפשרות שפעם בשבוע יבשלו לאנשי השכונה או האזור. "יש פוטנציאל לפיתוח אזור ציבורי שיאפשר לתושבים להכין את מה שהם מכירים ולהציג את העבודות שלהם ואולי אפילו למכור אותם.

כדי להבין את צרכי המשתמשים של הגינה הקהילתית דיברנו עם מספר בעלי חלקות. הם אמרו, למשל, שיש צורך בגדרות כדי להגן על הצמחים מחיות בר וכן שאין צורך בחלקות יותר גדולות מהקיימות.

בנוסף, שמענו על בתי הספר בנווה דוד, בית הספר עופרים ובית הספר קורצ'אק. הבנו שמתקיימות בהם פעילויות רבות לילדים אך כולן מיועדות לתלמידי בית הספר בלבד. על מנת לעודד עירוב של מספר רב של אוכלוסיות שונות ושיתוף פעולה ביניהן, רצינו לקשר באופן ישיר את בתי הספר לגינה הקהילתית על ידי שביל ובנוסף ליעד מספר חלקות עבור התלמידים ובכך לאפשר להם לקחת חלק בפעילות השכונתית וכן ללמוד על התרבויות השונות של השכונה.

פרוגרמה איכותנית | גינה קהילתית- מוקד רב תרבותי

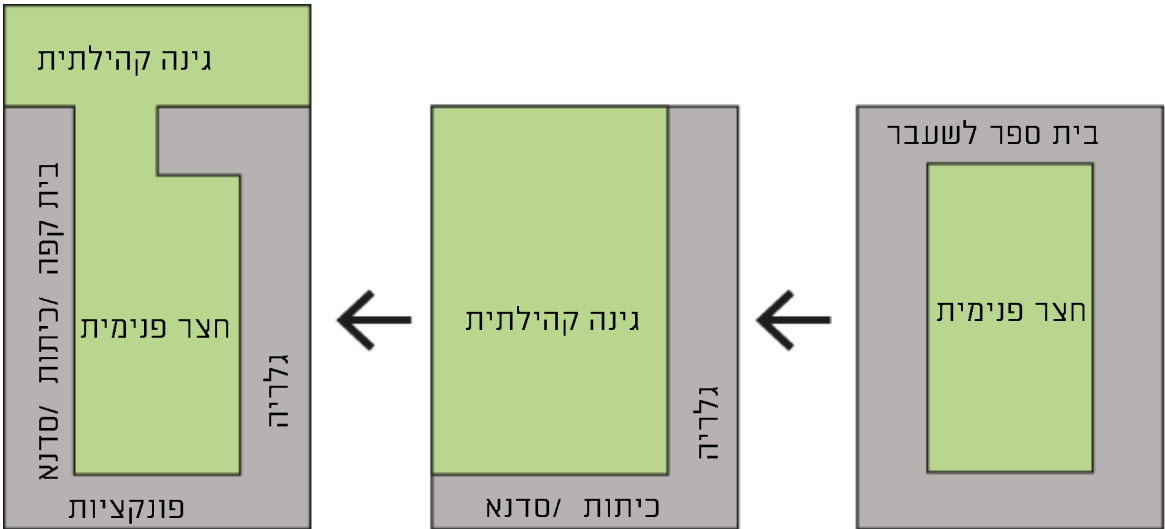
הגינה הקהילתית תהווה מוקד רב תרבותי, המשלב את האוכלוסיות השונות הגרות בשכונה תוך פעילויות משותפות בשטח אחד.

התפקוד הראשי יהיה כגינה המחולקת לחלקות בגדלים שונים לפי הצמחים שמגדלים בהן. היא תהייה יותר גדולה מהגינה הקיימת על מנת לאפשר שיתוף של יותר אנשים, תוך התחשבות בגדילת האוכלוסייה כתוצאה מההתחדשות העירונית. בנוסף, תהיה חלקה המיועדת ללמידה של ילדי בית הספר יאנוש קורצ'אק, ובכך ניצור גם חיבור בין בית הספר לבין שאר השכונה.

- **גינה קהילתית**
- **כיתת הדרכה** |כיתה אשר תוכל לשמש גם את הילדים מבית הספר וגם את האנשים שירצו לעבוד על עבודות היד שלהם
- **גלריה /חנות** |באזור הזה תהיה אפשרות להראות ולמכור את העבודות היד שמיוצרים על ידי תושבי השכונה
- **בית קפה** |מתוך כוונה למשוך יותר קהל לגינה הקהילתית ולהעלות את הפופולריות שלה
- **אזורי שירות** |מחסנים, שירותים

הגינה הקהילתית תהיה גינה פתוחה ושאר החללים יהיו באזור מקורה או סגור לחלוטין לטובת נוחות הציבור.

סכמה רעיונית

מבנה קיים מבנה המקיף פנימית

הצעה ראשונה הריסה חלקית של הבנה, שאר השטח יישאר לטובת הגינה הקהילתית

הצעת שנייה שימוש בכל המבנה לטובת פעילויות קהילתיות. הגינה הקהילתית תהיה מחוץ למבנה עם קשר לחצר הפנימית

עקרונות תכנון | גינה קהילתית

1. שמירת מוקד רב תרבותי

“הרבה קהילות שונות, הנה האישה מרוסיה באה ורוקדת עם האיש האתיופי, ריקוד אתיופי למוזיקה רוסית, ממש רב תרבותי!”

2. יצירת מקום מפגש המאפשר תעסוקה לתושבי השכונה

“אנשים מבוגרים יושבים סתם בחוץ, מכופפים, למרות שיש להם מועדון גם פה (בנווה דוד) וגם בשער העלייה”. “הרבה מהנשים האתיופיות המבוגרות אין להן מה לעשות אבל הן מאוד מוכשרות, ברקמה ובעבודות יד, הן יכולות ליצור ולמכור” “יש הרבה אנשים שאוהבים אוכל אתיופי...יש אפשרות שפעם בשבוע יבשלו לאנשי השכונה או האזור”

3. קשר לבית הספר הקיים

“יש הרבה פעילויות בבית הספר אבל הן רק עבור תלמידי בית הספר, אפשר לשלב את פעילות בית הספר עם הפעילות הכלל שכונתית”

4. משיכת ציבור רחב יותר |לא רק אנשי השכונה, אלא תושבי כל מערב חיפה

“מטופחת, תרבותית אבל לא אסתטית “אם יהיה לה יותר נוכחות בשכונה היא תשקלל בתוכנית ההתחדשות העירונית”

5. מתן תפקיד חדש לבניין ישן -ניצול שטח נטוש, שימוש חוזר במבנה קיים

כחלק מתוכנית ההתחדשות העירונית שהצענו בפרויקט הסטודיו היה לנו חשוב לשמור על אופי השכונה המוכר לתושבים הגרים בה היום

התחדשות עירונית | נווה דוד

•שמירה על מוקדים קהילתיים ויצירת מוקדים שכונתיים חדשים כדי לשמור על הקהילתיות

•המשכיות הציר של הוואדי בעזרת הוספת **אזורים ירוקים** ועצים

•מתן **מראה חדש** לשכונה בד בבד עם שמירה על **אופי השכונה**

•**אוכלוסייה קיימת נשמרת** פיצוי מגורים במרחק קטן והגבלת מחירי הדירות (אחוזים מסוימים)

תכנון | מבנה בית הספר הנטוש

- מתן שימוש מחודש למבנה קיים
- מפגע נופי הופך למוקד קהילתי התורם לחברה

תכנון | מבנה קהילתי

1. חצר פנימית -דשא
2. גידולים גבוהים
3. אזור פיקניק -דשא
4. רחבה לתושבי השכונה
5. רחבה לתלמידי בית הספר
6. חלקות לתלמידי בית הספר
7. חנות גלריה
8. בית קפה
9. סדנא
10. מחסן
11. אולם הרצאות

- קשר ישיר עם בית הספר
- קשר עם שכונה -חלק מהציר הקהילתי
- קשר אל הכביש הראשי

תרבותיות שהגינה הקהילתית כבר מביאה. בנוסף יש מדשאה שסביבה נייעד חלקה לגידולים גבוהים כמו תירס, שיסתירו אותה וכך היא תהיה אזור לפיקניק קצת יותר פרטי. בנוסף, כדי לנצל את הגינה היפה, רצינו שלא תהיה רק עבור המגדלים אלא כהמשך של אזור בילוי שכונתי, מעבר לבית הקפה, הגלריה והסדנא יש גם שביל העובר בין החלקות ובין פינות נסתרות שהופך את הגינה גם לפארק שכונתי. החלקות הן בגודל החלקות בגינה הקהילתית הקיימת הן מגודרות כדי להגן את הגידולים מפני חיות שיכולות להיכנס. באזור בית הספר הן מסודרות סביב לרחבה עבור התלמידים כך שלכל תלמיד יש חלקה אישית באחריותם וגם הם יכולים לראות אחד את השני ולהיות ביחד באזור המשותף. באזור השכונה החלקות מסודרות באופן דומה, כך שלכל אחד יש חלקה אישית אבל הם יכולים לראות אחד את השני וליצור שיח, להכיר ולחזק את הרב.

תכנון | גינה קהילתית

מגיעים מהסוף של השביל הקהילתי שהוספנו בתכנון הסטודיו, מהכניסה לבניין אפשר לפנות שמאלה אל אולם ההרצאות /כיתה. או לפנות ימינה אל הגלריה -החנות. יש אפשרות להמשיך ישר מהכניסה הראשית ולהיכנס אל החצר הפנימית בה יש מדשאה, צל ורוח המגיעה מהים. מתוך החצר אפשר להגיע לבית הקפה ולסדנא. או להמשיך ישר אל המרפסת המשקיפה אל הגינה הקהילתית. הגינה הקהילתית מחולקת לשני אזורים שונים, האזור השכונתי והאזור השייך לבית הספר. בית הספר עושה הרבה פעולות פעילויות אבל רק לתלמידים " וכך אנחנו משלבות את פעילות בית הספר עם הפעילות הכלל שכונתית.

משוב מהתושבים

- בין הדברים הראשונים שהעירו לנו, היה המיקום. למרות שבתחילת הגשת הפרויקט הבהרנו כי המיקום הוא אך ורק רעיוני, הפריע לתושבי שהפרויקט אינו קונקרטי אלא מורכב מעקרונות תכנון.
- שאלה נוספת שעלתה היא: מי יהיה אחראי על הגינה והמבנה? זהו מבנה גדול וצריך ארגון כדי שמקום כזה יעבוד בצורה נכונה.
- לכן, אחת ההצעות לפתרון הבעיה הזאת היא שיתוף פעולה עם העיריה.

סיכום

הפער העיקרי שעלה בין התכנון האדריכלי לבין רצון התושבים הוא המיקום. כלומר, התושבים יודעים שהמקום שבחרנו לעבוד בו כבר מכור ליזם פרטי ולכן זהו תכנון בלתי אפשרי. אך, בסיס הפרויקט שלנו הוא הרעיון, ייעוד מקום נטוש עבור שימוש מחודש. ההצעה שלנו היא התכנון הכללי ולא בהכרח המיקום הספציפי.

לדעתנו, תכנון הגינה הקהילתית כן עונה על צרכים מסוימים של השכונה. הבניין הנטוש עליו מדובר הוא גדול ויש צורך בפרוגרמה מוגדרת כדי לדעת מה יהיה השימוש בשאר המבנה ובכך להבטיח שהמבנה יתקיים ויעבוד בצורה יעילה.

המטרה העיקרית שלנו היא לתת לגינה הקהילתית חשיבות ומקום בשכונה, כך שיישמר האופי המגוון שלה. חשיבות זו תינתן בעזרת עקרונות התכנון, שישלבו בין פונקציות שונות, שייצרו קשר בין בית הספר לבין התושבים, שיאפשרו שימוש מחודש של מבנה קיים ועוד ועוד..